15

O. A. ZACCHI

PUT MIRA

BIBLIJSKI RAZGOVORI

JADRAN — DUBROVNIK

26604

fr. K. Stelje vić N.

O. ANĐEO ZACCHI O. P. 1948.

PUT MIRA

BIBLIJSKI RAZGOVORI

JE LI TKO MED VAMA
OŽALOŠĆEN? NEKA
MOLI. SV. JAK. V-13.

Iz talijanskoga
preveo
O. ĆIRIL DUHOVIĆ
Dominikanac

DUBROVNIK
Nakladna knjižara „JADRAN"
1925.

Nihih obstat.
O. MARKOLIN KNEGO
O. ANĐELKO POSINKOVIĆ

Imprimatur
FR. VINCENTIUS RADATOVIĆ S. TH. MAG.
Vic. Prov.

Br. 589.

Imprimatur uz blagoslov
† JOSEPHUS EPISCOPUS

ONOME KOJI TRPI.

Veselite se nadom; ustrpljivi budite u kušnjama; ustrajni pri molitvi.
Rim. XII, 12.

U danima nesreće, kad bol udara osjetno, te kao nož u živo reže i probada do smalaksalosti, utjeha nam jedina: plač i molitva.

Molitva je duhu, što i suza tijelu: pomoćno sredstvo i odušak, kada ljudski otpor dopre do vrhunca. Kad je naša nada smetena i pomršena u svijetu vidnom, nagonom se zanosi u onaj nevidan; kada naši vapaji ne nalaze odjeka na toj zemlji, onda neodoljivo traže pute neba.

Kad nam nitko ne može da pomože, može Bog; kad nas svi napuste, ostaje Bog; kad su nam sva srca neumolno zatvorena, ostaje otvoreno

ono Božje; kad nema više nikoga tako vrstna, da nam riječ upravi, te nas tješi i podiže, ima Bog, koji sve zna.

Sa visine Križa, na kome umrije žrtva ljubavi, kao iz svetohraništa istinska Ljubav, utamničenik, dušama žarki i ljupki poziv upravlja: »**O vi svi, koji ste pod teretom boli, umorni i potišteni, k meni dođite i ja ću vas okrijepiti**«. Mat. XI., 28.

O žrtve nepravda i omama ljudskih, o mučenici života: božanski vas tješitelj čeka. O sinovi boli, slušajte njegov poziv; dajte se u njegov zagrljaj; kleknite pred njegove noge: molite.

Možda ne znate, kako da Bogu povjerite svoje jade? Ne znate slatke i utješne riječi, koje On zna da upravi onome, koji trpi?

Čitajte ovu knjižicu i znat ćete.

*

To vam je niz razgovora, u kojim sinovlja riječ duše razgaljuje svoje boli, otkriva dvojbe i čežnje, te ih prepliće sa onima Oca Boga, koji obasjava, jača i podiže.

Razgovori poprimaju jedinstvenost logičnu od osnovne niti problema ljudske boli, na kojoj se razvijaju.

Srce i um zajednički istupaju sa upitom: čemu ljudstvu udarena težina križa; a umu i srcu, kao nježni val svijetla, božanski odgovor stiže pun, iscrpljiv.

Čemu da se smatramo zapuštenim te da zdvajamo, kad imademo Oca u nebu?

Čemu da se čudimo gospodstva boli u svijetu, kad je grijeh, od svojega početka, ljudstvo uništio?

Čemu da se snebivamo nad stradanjem dobrih i prijevarnoj sreći zlih i razvratnih, kad neminovno dan će svanuti, da svakome odmjeri, što tko zasluži?

Čemu da se kočimo protiv križa, kad na njemu umrije i sam Bog?

Čemu da tražimo sreću na tom svijetu, kad on nije već polje borba, u kojima treba da zaslužimo krunu, koja nas čeka u pravoj našoj otadžbini? — Čemu da klonemo i mlohavi postajemo u borbama, kad je Bog

sveđ s nama svojom milosti, sveđ s nama u otajnoj ljubavi?

Na tako divne odgovore, duša je pobijeđena, pa odjek boli završuje se ushitnim pjevom blaženih u raju, u danu konačna triumfa.

*

To je suština razgovora.

Ali gdje da nađemo izražaje toli tačne, za tako veličajnu duševnu objavu? Gdje da nađemo riječ Boga dostojnu?

Imamo knjigu: Sv. Pismo, koje naši oci, puni vjere, čitahu neprestano, i u srcu nošahu; knjigu, što je stalna potvrda naših nada; knjigu, ispisanu nadahnućem istoga Boga.

Iz nje uzesmo ne samo misli, već i riječi ovih razgovora.

Po mogućnosti vjerno se držimo duha teksta, jezgre sadržaja. Kadikad, radi slovničkih zahtjeva, provedosmo lagane izmjene. Rijetko kada, eda se izbjegne svaka nejasnost, tumačenja, ograničismo se jedino na jezgru smisla.

Da u harmonični sklad spojimo ove dragocjene dragulje, pobrane u božanskim majdanima, sa svoje strane učinismo što bolje mogosmo. Ipak se ne varamo, da sretno predobismo mnoge teškoće, među kojima osobito ona, raznolikosti stilistike sv. pisaca.

Ovi razgovori, koji vrednote književne nit znanstvene nemadu, ciljaju jedino da podižu klonule duhove od boli, te im posluže kao knjiga molitve ili razmatranja.

Oni smjeraju, da riječju Boga samog objasne tajne pute Providnosti, te da odskoči prama taštoj sjeni zla, mudrost i dobrota Oca nebeskoga. Pri tako bujnim izvorima, sve duše potištene i ožalošćene lako mogu da utišaju plame potresne žeđe za srećom.

U ovoj mirisavoj zbirci biblijskih tekstova, mogu da zaborave rane i jade zemne, te da osjete blizinu Srca božanskoga, pa radije i spremnije odazovu se pokretajima Njegove milosti. Vođeni tim svijetlom nebe-

skim, mogu da iznađu pute **nutarnjeg mira,** izgubljene u tami i bezdnu borba i ljudskih strasti; pute onoga mira, kojega svijet ne pozna, a Bog sam može da poda svima ljudima dobre volje.

O braćo kušnjâ i borbâ, koji budete čitali ove stranice života, vama čestitka, da **mir Božji, koji nadilazi sva shvaćanja, čuvao srca vaša i pameti vaše u Isusu Kristu.**[1]

O. Anđeo Zacchi O. P.

[1] Filip., IV, 7.

KRATICE

Gen. = Genesis (Postanak)
Ex. = Exodus (Izlazak)
Num. = Numeri (Brojevi)
Deut. = Deuteronomium (Ponovljeni zakon)
Kralj. = Knjiga kraljevâ (L. Regum)
Paral. = Paralipomenon (Dnevnik)
Tob. = Tobija
Jud. = Judita
Est. = Ester
Psal. = Psalmi
Prič. = Priče Salamunove (Parabolae)
Prop. = Propovjednik (Ecclesiastes)
Pjes. = Pjesma nad pjesmama
Mudr. = Mudrost (Sapientia)
Crk. = Crkovnjak (Ecclesiasticus)
Iz. = Izaija
Jer. = Jeremija
Ez. = Ezekijel
Dan. = Danijel

Os. = Osea
Am. = Amos
Hab. = Habakuk
Ag. = Agej
Zak. = Zakarija
Mal. = Malakija
Mak. = Makabejci
Mat. = Matej
Mar. = Marko
Luk. = Luka
Iv. = Ivan
Dj. = Djela apostolska
Rim. = Sv. Pavao Rimljanima
Kor. = Sv. Pavao Korinćanima
Gal. = Sv. Sv. Pavao Galaćanima
Efež. = Sv. Pavao Efežanima
Filip. = Sv. Pavao Filipljanima
Kol. = Sv. Pavao Kološanima
Sol. = Sv. Pavao Solunjanima
Tim. = Sv. Pavao Timoteju
Tit. = Sv. Pavao Titu
Žid. = Sv. Pavao Židovima
Jak. = Poslanica sv. Jakova
Petr. = Poslanica sv. Petra
Iv. = Poslanica sv. Ivana
Otk. = Otkrivenje (Apocalipsis)
Id. = u istoj knjizi ili glavi.

U citatima slijedio sam Vulgatinu razdiobu. Prvi broj označuje glavu, drugi redak

I

KRIK BOLA

DUŠA

Srce je moje nemirno i smrtni strah navaljuje na mene.[1]

Strava i trepet obuzima me i groza me hvata.[2]

Tonem u dno glibno, gdje noge uporišta ne nalaze.[3]

Padoh u vijavicu i struja me goni.[4]

Umoran sam od vike i grlo mi promuče.[5]

Troši se život moj u boli; godine moje u uzdisanju.[6]

Srce mi drhće, snaga me napušta, a očinje svijetlo mi se gasi.[7]

Suze dano-noćne postadoše hranom mojom.[8]

Svako veselje prestade i radost napusti dušu moju.[9]

Sit sam jada i žalosti.[10]

Plač oblijeva lice moje; i nema tko da ga osuši.[11]

Čekah utjehu i ne dođe; utješitelja i ne nađoh.[12]

BOG

O vi svi, koji ste umorni i opterećeni, k meni dođite i ja ću vas podići.[13]

Oči se Gospoda spuštaju vrh pravednika, i uši su njegove otvorene njihovim vapajima.[14]

On je sved blizu onima, koji imadu srce potišteno, i pomaže svima duha skrušena.[15]

Mnoge su tjeskobe pravednika, od svih On će ih spasiti.[16]

Ne prepuštaj, sine, boli dušu svoju, i ne muči sebe mislima turobnim.[17]

Nema radosti ljepše do one srca, a to je život čovječji.[18]

Obeseli srce svoje, i tjeraj žalost od sebe.[19]

Postavi u krilo Gospodu jade svoje, i On će biti tvojim uporištem.[20]

On jedini može da te oslobodi od svih zala.[21]

Njegovo je milosrđe u borbama dragocjeno kao oblak, koji donosi kišu za vrijeme žege.[22]

---

1) Psal. 54, 4. 2) Id. 5. 3) Id. 68, 2. 4) Id. 3. 5) Id. 4. 6) Id. 30, 11. 7) Id. 37, 11. 8) Id. 41, 4. 9) Iz. 24, 11. 10) Job. 10, 15. 11) Jer. Pl. 1, 2. 12) Psl. 68, 2. 13) Mat. 11, 28. 14) Psal. 33, 15. 15) Id. 18. 16) Id. 33, 19. 17) Crkv. 33, 22. 18) Id. 23. 19) Id. 24. 20) Psal. 54, 22. 21) Mudr. 16, 7. 22) Crkv. 35, 26.

II

POUZDANJE U BOGA

DUŠA

Gospode, ti si snaga moja, zaštitnik moj, jačina moja, zaklon moj.[1]

Ti si tvrda utočišta mojega, mjesto skloništa mojega, štit spasa mojega.[2]

U muci svojoj tebe zazivam, o Bože, i tebi upravljam krik bola svoga.[3]

Oči moje tebi su upravljene.[4]

O budi mi milosrdan, jer sam osamljen i bijedan.[5]

Velike su patnje srca mojega: oslobodi me od tjeskoba mojih.[6]

Pogledaj jade i nevolje moje.[7]

Gle, kako su brojni i bijesni neprijatelji moji.[8]

Oh! štiti me i spasi me.[9]

Gospode, smili se mojim jadima.[10]

Snaga me napušta u bijedama, i

mori se duša s tijelom mojim.[11]

Pouzdano k tebi se utječem, jer poznaš jade moje; k tebi, jer znaš boli moje.[12]

Ti si Bog moj i u tvojim je rukama sreća moja.[13]

Da ja namah u tebi nađem utočište i obranu.[14]

O Bože, saslušaj molbe moje; ne prezri prošnje moje.[15]

Snizi vrh mene pogled svoj, i odazovi se vapaju mome.[16]

Ti si Bog spasa mojega i nade moje.[17]

Sjeti se vječne dobrote i samilosti svoje.[18]

Tebe zazivam, o Bože veličajni i strašni, koji si vjeran obećanjima i milosrdan sa onima, koji te ljube.[19].

Svijetlo lica Tvoga zasjalo vrh sluge tvoga: spasi me milosti svojom.[20]

Niti jedan od onih, koji se uzda u tebe, nikada ne ostade prevaren.[21]

Da ja, koji te vapim, smeten ne ostadem.[22]

Da se ne postidim, jer se uzdah u tebe.[23]

Zamijeni kukanje moje u pjev himne vesele, i odijelo turobno u ono veselja.[24]

Bože blagi i milosrdni, obeseli dušu sluge svojega; uho prikloni vapajima molba njegovih; spasi onoga, tko se tebi povjerava.[25]

Bože dobri i samilosni, strpljivi i blagi, okreni k meni lice svoje.[26]

Motri tugu moju i blag mi budi.[27]

BOG

Vidio sam jade i čuo uzdisaje tvoje.[28]

Prestani sa jadikovkama i plač obuzdaj.[29]

Ustrpljiv je Gospod, i pun dobrote.[30]

Vječito je njegovo milosrđe,[31] te ispunja čitav svijet.[32]

Kao što otac ima samilost spram svoje djece, tako i Gospod spram svih, koji se njega boje.[33]

Pa kad bi ti i od svoje majke zaboravljen bio, ne ćeš od Boga svoga.[34]

Puna srca njemu se povjeri, i neoslanjaj se o vlastitu razboritost.[35]

U svim zgodama njega se sjeti, i On će ti poravnati pute.[36]

Ne budi mudar u svojim vidicima: boj se Boga, i bježi od zla.[37]

Ne vjeruj lažnim riječima.[38]

Ne pouzdavaj se u svoja bogatstva.[39]

Jaoh čovjeku, koji se pouzdaje u čovjeka i uporištem svojim drži ruku mesnatu.[40]

Ali blažen onaj, koji se pouzdaje u Gospoda, i u nj polaže nadu svoju.[41]

Pouzdavaj se u Gospoda, i nikada nećeš imati štete.[42]

U nj se pouzdavaj sa svim srcem svojim,[43] i obogatit će te blagoslov njegov.[44]

Ja sam Gospod Bog Tvoj, gospodar života i smrti,[45] i milosrdan sa onima, koji me ljube i opslužuju moje zapovijedi.[46]

Ja sam obrana svima, koji ufaju u mene.[47]

Ja sam nebeski Otac, jedini pravi tvoj otac.[48]

Približi se dakle k prijestolju milosti, da milosrđe postigneš i u vrijeme zgodno pomoć primiš.[49]

Približi se iskrenim srcem, punom vjerom, čist od ljage grješne savjesti.[50]

Sjeti se riječi istine: pitajte i dat će vam se; tražite i naći ćete; kucajte i bit će vam otvoreno.[51]

Tko pita, prima; tko ište, nalazi; a tko kuca, bit će mu otvoreno.[52]

Vjeru u Boga imajte i ništa vam nemoguća biti ne će.[53]

Uistinu, tko brdu reče: makni se i strovali u more; te ne podvoji u srcu svome, već vjere bude imao, da će se izvršiti, što reče, bit će izvršeno.[54]

Zato vam velim: Bilo što molitvom pitate, imajte pouzdanje da će te dobiti, i postignut ćete.[55]

1) Psal. 17, 1. 2) Id. 2. 3) Id. 6. 4) Id. 24, 15. 5) Id. 16. 6) Id. 17. 7) Id. 18. 8) Id. 24, 19. 9) Id. 20. 10) Id. 30, 9. 11) Id. 10, 4. 12) Id. 7, 5. 13) Id. 14, 15. 14) Id. 30, 3. 15) Id. 54, 3. 16) Id. 2. 17) Id. 24, 5. 18) Id. 6. 19) Dan. 9, 4. 20) Psal. 70, 16. 21) Id. 24, 3. 22) Id. 30, 17. 23) Id. 24, 20. 24) Id. 29, 11. 25) Id. 85, 2, 3, 4, 5. 26) Id. 14, 15. 27) Dan. 9, 18. 28) Dj. 7, 34. 29) Jer. 31, 16. 30) Num. 14, 18. 31) Psal. 105, 1. 32) Id. 32, 5. 33) Id. 102, 13. 34) Iz. 49, 15. 35) Prič. 3, 5. 36) Id. 6. 37) Id. 7. 38) Jer. 7, 4. 39) Prič. 11, 28. 40) Jer. 17, 5. 41) Id. 7. 42) Crk. 32, 28. 43) Prič. 3, 5. 44) Crk. 11, 24. 45) Mudr. 6, 13. 46) Ex. 20, 6. 47) Psal. 17, 30. 48) Mat. 23, 9. 49) Žid. 4, 16. 50) Id. 10, 22. 51) Luk. 11, 9. 52) Id. 10. 53) Mat. 17, 20. 54) Mar. 11, 22—23. 55) Id. 24.

III

POD KRILIMA PROVIDNOSTI

DUŠA

U tebe se ufam, Gospode, i plašiti se nikad ne ću, pa da mi čovjek učini ma bilo što.[1]

Ti si dobar, samilostan i vrlo dobrostiv spram onih, koji Te zazivaju.[2]

O jakosti moja, k Tebi ću se sveđ obraćati; Tebi, koji si tvrđava moja.[3]

Ja ću sveđ pjevati jakost Tvoju;[4] veličat ću dobrotu Tvoju, o utočište u danu žalosti moje, o nado u danu tuge moje.[5]

Duša je moja duboko smetena.[6]

Duh moj smalaksava, a srce mi je nemirno.[7]

U potištenosti rekoh: Oduzet sam pogledu Gospoda svoga.[8]

Bože moj, Bože moj, svrni se k meni; čemu me napusti?[9]

Otvori, Bože, oči svoje i pogledaj žalost moju.[10]

Ustaj; zašto spavaš Gospode? Probudi se, i ne odbij me zauvijek.[11]

Čemu skrivaš lice svoje i zaboravljaš jade moje?[12]

Zar si zaboravio, da si milostiv, ili rasrđen prekinuo sa svojim milosrđem?[13]

Ustaj, priteci u pomoć; spasi me milosti svojom.[14]

Oh! Gospode, ne udalji se od mene![15]

Žuri mi se u pomoć, o Bože spasa mojega.[16]

Oče i Bože žića mojega, ne napuštaj me.[17]

U Tebi jedino počiva duša moja, u Tebi je sva nada moja.[18]

BOG

O čovječe malovjerni, čemu sumnjaš.[19]

Neka se ne buni, niti plaši srce tvoje.[20]

Pravedan i samilostan je Gospod, i dira ga milosrđe spram bijednih i potištenih.[21]

Ništa njemu skrito nije, već su sve stvari očite i jasne vidu njegovu.[22]

U njemu živite, krećete se i jeste.[23]

Sva vaša djela pred njegovim licem jasna su kao sunce.[24]

Oči su njegove sjajnije od sunca, te vide sve pute ljudske. Prodiru u dubine bezdna i u skrivene tajne srca.[25]

O gluposti i sljepoće! Tko uho sastavi, zar da ne čuje?[26]

Tko oko načini, zar da ne vidi?[27]

Tko čovjeku razum poda, zar da ne spozna?[28]

Gospod ljubi sve stvari, koje postoje, i niti jednu da mrzi, koju On učini.[29]

Sve On pokreće u mjeri, broju i težini.[30]

Za sve se brine, ljubitelj duša.[31]

Mudrost njegova jačinom seže s jednog kraja na drugi, te blago sve vodi.[32]

Pravedan je Gospod u svim putevima svojim, i svet u svim djelima svojim.[33]

On je blizu onim, koji ga iskreno zazivaju.[34]

On vrši želje onih, koji se njega boje,[35] i štiti one, koji ga ljube.[36]

Podiže one, koji padaju, i podrži sve malaksale.[37]

Blažen onaj, koji nadu postavi u Gospoda Boga svojega, koji je stvoritelj neba i zemlje i svega, što se u njima nalazi.[38]

On je vjeran na vijeke.[39]

Podaje hljeb gladnu, i vid slijepim.[40]

Podiže potištene, čuva napuštene,[41] brani sirote i udove.[42]

On ozdravlja srca ranjena i ovija rane njihove.[43]

Velik je i moćan Gospod; njegova je mudrost beskrajna.[44]

On prekriva nebo oblacima, i spravlja kišu zemlji.[45]

On čini da snijeg pada kao pahuljice vune, i siplje inje kao pepeo.[46]

Riječi svojom sine i led se topi; duhom dahne i kiša lijeva.[47]

Bog bio, sine, tvoja naslada; u nj se pouzdaj i podat će ti ono, što pita srce tvoje.[48]

Ponizi se pod moćnom rukom njegovom,[49] i u nj postavi sve brige svoje, jer se On skrbi za tebe.[50]

Ne zbunjuj se za bilo što, već u svim potrebama otkrij Bogu želje svoje molitvom i prošnjam, združene sa zahvalom.[51]

Ako među vama koji sin pita u oca hljeba, zar će mu kamen dati? A kada pita ribu, zar će mu podati zmiju? A pita li jaje, zar će mu dati štipavca?[52]

Kad dakle vi, koji ste zli, znate da dobre darove dadete djeci svojoj, koliko više Otac nebeski?[53]

Pacite pogled na ptice u zraku, koje niti siju, niti žanju, niti pune hambare: a ipak vaš Otac nebeski njih hrani. Zar vi ne vrijedite više od njih?[54]

Pomislite kako rastu lijeri u polju, a oni niti rade, niti predu.[55]

A ja vam sad govorim, da niti Salamun, sa svim sjajem svojim, nikada ne bijaše obučen, kao jedan od ovih.[56]

Ako dakle Bog tako ukrasuje travku poljsku, koja je danas tu, a sutra se baca u peć, koliko više vas, malovjerni?[57]

---

1) Psal. 55, 4. 2) Id. 85, 4. 3) Id. 58, 9. 4) Id. 16. 5) Jer. 17, 17. 6) Psal. 6, 3. 7) Id. 142, 4. 8) Id. 30, 22. 9) Id. 21, 1. 10) Dan. 9, 18. 11) Psal. 43, 22. 12) Id. 23. 13) Id. 76, 9. 14) Id. 43, 25. 15) Id. 37, 21. 16) Id. 22. 17) Crk. 23, 4. 18) Psal. 61, 1. 19) Mat. 14, 31. 20) Iv. 14, 27. 21) Psal. 114, 5. 22) Žid. 4, 13. 23) Dj. 17, 28. 24) Crk. 17, 16. 25) Id. 23, 28. 26) Psal. 93, 8. 27) Id., 9. 28) Id. 93, 10. 29) Mudr. 11, 25. 30) Id. 21. 31) Id. 12, 13. 32) Id. 8, 1. 33) Psal. 144, 17. 34) Id. 18. 35) Id. 19. 36) Id. 20. 37) Id. 14. 38) Id. 145, 6. 39) Id. 7. 40) Id. 78. 41) Id. 8, 9. 42) Id. 9. 43) Id. 146, 3. 44) Id. 5. 45) Id. 146, 8. 46) Id. 147, 5. 47) Id. 7. 48) Id. 36, 4, 5. 49) I. Petr. 5, 6. 50) Id. 7. 51) Filip. 4, 6. 52) Luk. 11, 11. 53) Id. 12. 54) Mat. 6, 26. 55) Id. 6, 28. 56) Id. 29. 57) Id. 30.

IV

TAJNI PUTI BOŽJI

DUŠA

Gospode Bože moj, hvalit ću Te sa svim srcem, i na vijeke ću slaviti ime Tvoje, jer je velika milost Tvoja.[1]

Ti si okružen sjajem i veličajnosti; zaogrnut si svijetlom kao plaštem.[2]

Ti prostireš svod neba kao šator, i u vodama neba Ti postavi stan svoj.[3]

Oblaci su kola tvoja, i stupaš na krilima vjetra.[4]

Vjetrovi su tvoji glasnici, a blistave munje sluge tvoje.[5]

Koli su velika djela tvoja, o Gospode, i kojom li mudrosti sve Ti učini![6]

Nebesa glase slavu Tvoju,[7] a zemlja je puna bogatstva Tvoga.[8]

Oči svih živućih k Tebi su upravljene;[9] Ti ruku otvaraš, i dobrim ih napunjaš.[10]

Ti si dobar prema svima, i sve stvari glase dobrotu tvoju.[11]

Ali pred Tobom je plač moj, i uzdasi moji Tebi nijesu skriveni.[12]

Strjelice tvoje prodriješe u mene, i vrh mene spusti se ruka tvoja.[13]

Zasićena je nesrećama duša moja, i život moj blizu je grobu.[14]

Gnjev tvoj planuo je vrh mene, i rinu me u sve njegove valove.[15]

Dokle da Te zazivam u pomoć, a da me ne saslušaš; dokle da vapijem, a da me ne uslišaš?[16]

Zašto ne čuješ molbu moju, i kriješ mi lice svoje?[17]

BOG

Molitva onoga, koji se ponizuje, prodire oblake, te ne zastaje, dok ne prispije k prijestolju Previsokoga;

niti se povraća, dok On ne svrne pogled na nju.[18]

Čuo sam molbu tvoju i vidio suze tvoje.[19]

Ali misli moje nijesu vaše misli, niti puti moji vaši puti.[20]

Koliko nebo nadilazi zemlju, toliko puti moji nadilaze pute vaše, i misli moje misli vaše.[21]

Istiniti su sudi moji,[22] i beskonačno duboki svjeti moji.[23]

Ne sudim po onome, što se očima vidi, niti po onome, što se ušima čuje.[24]

Ne sudim, kao što ljudi, po prividnosti, već sudim pravo.[25]

Ja sam svemoćan i ništa mi nemoguća nije.[26]

Nebo i zemlja plod su moći moje, i djelo mojih ruka.[27]

Jak, velik i mudar milosrđe pružam hiljadama pokoljenja, a zlobe otaca kaznim u djeci njihovoj.[28]

Neisreciv u svojim odlukama, i vama ne shvatljiv u svojim osnovama, bdijem povrh svih puteva sinova Adamovih, da svakome podam po

djelima njegovim i po plodu misli njegovih.[29]

Ja podajem siromaštvo i bogatstvo, ponizujem i podižem.[30]

Iz prašine podižem uboga i sa đubrišta siromaha, da skupa sjedi s knezovima i zaposjede prijestolje slave.[31]

Nema te mudrosti, nema razboritosti, nema svjeta, da vrijedi protiv Gospoda.[32]

Nedokučivi su njegovi sudovi, i neizreciva djela njegova.[33]

Koji čovjek sudove Božje da prodire i pozna htijenja njegova?[34]

Nestalne su misli ljudske, i nesigurni sudovi njihovi.[35]

Ako teško otkrivaju ono, što je na zemlji, kako da prodiru tajne neba?[36]

Uzalud se ljudi trude da iznađu uzroke svih djela Gospodnjih; svojim naporima uvećat će svoje obmane.[37]

Nastoj dakle, sine moj, da vršiš ono, što ti je naređeno, te ne traži ono, što je previsoko za tebe; ne istražuj ono, što nadilazi moći tvoje.[38]

Tko drzovito hoće da prodire božansku veličajnost, bit će zgnječen težinom slave njene.[39]

1) Psal. 85, 13. 2) Id. 103, 2. 3) Id. 3. 4) Id. 4. 5) Id. 5. 6) Id. 24. 7) Id. 18, 1. 8) Id. 103, 24. 9) Id. 144, 15. 10) Id. 16. 11) Id. 144, 9. 12) Id. 37, 9. 13) Id. 2. 14) Id. 87, 3. 15) Id. 7. 16) Hab. 1, 2. 17) Psal. 87, 15. 18) Crk. 35, 21. 19) IV. Kralj. 20, 5. 20) Iz. 55, 8. 21) Id. 9. 22) Psal. 18, 9. 23) Id. 101, 6. 24) Iz. 11, 3. 25) Iv. 7, 24. I. Kralj. 16, 7. 26) Gen. 35, 11; Mark. 10. 27. 27) Jer. 32, 17. 28) Id. 18. 29) Id. 19. 30) I. Kralj. 2, 7. 31) Id. 8. 32) Prič. 21, 30. 33) Mudr. 17, 1. 34) Id. 9, 13. 35) Id. 14. 36) Id. 9, 16. 37) Prop. 8, 17. 38) Crk. 3, 22. 39) Prič. 25, 27.

V

NA IZVORIMA BOLA

DUŠA

Gospode, tko može da izmjeri dubinu bogatstva premudrosti tvoje?

Kako su nedokučni sudovi tvoji, i neistraživi puti tvoji![1]

Jer si ti pravedan, sve uređuješ pravedno.[2]

Ti, koji volju i moć združuješ, sudiš bez strasti, pa nas upravljaš sa vanrednom blagosti.[3]

Tko može da ti primijeti; »Što si učinio?«

Tko da se usprotivi tvojim sudovima?

Tko smiono da stupi pred sudište tvoje, i brani ljude opake?[4]

Pravični su puti tvoji, istiniti sudi tvoji.[5]

Pravda tvoja, vječna je pravda, i tvoj zakon je istina.[6]

Ali Ti poznaješ ludost moju; Ti znaš, koliko su isprazne misli moje, i kako je zamračen um moj.[7]

Otkrij mi tajne zakona svojega, i objasni mi sudove svoje.[8]

Blažen je čovjek, kojega Ti poučavaš, i u zakonu svome učiš.[9]

Riječ tvoja putokazom da bude mojim koracima, i utjehom mojim bolima.[10]

Ah! Gospode, radi čega me ožalosti, i što ne nađoh milosti pred licem tvojim?[11]

Zašto me udari, te nade moje puste ostadoše?[12]

Ah! Gospode, prosvijetli um moj; raspršaj tamu moju.[13]

I tada ću veličati pravdu tvoju, i uzigrane usne moje veselit će se pjevom slave tvoje.[14]

BOG

Bog stvori čovjeka za neumrlost, i učini ga na sliku i priliku svoju.[15]

Smrt u svijet uđe po zavisti hudobe,[16] i plod je grijeha.[17]

Preko jednog čovjeka svijet grijeh upozna, a po grijehu smrt i zla, koja je prate.[18]

Ne, nije Bog tvorac smrti, nit se naslađuje pogubi živih.[19]

Sve su stvari od njega izvedene za život; sve su spasonosne, niti ikakav početak uništenja sadrže.[20]

Ali zloba ljudska djelima i riječima smrt pozva i, držeći je prijateljicom, za njom se zanese i s njom vezu sklopi.[21]

Jedino poslije grijeha Adamu bi rečeno: Radi tebe zemlja je prokleta. Tegotnim radom od nje ćeš pobirati hranu za sve dane života svoga.[22]

Ona će ti ploditi trnje i korov, a ti ćeš jesti plodove njene.[23]

U znoju lica svojega pribavljat ćeš hljeb potreban, sve dok se povratiš u zemlju, od koje si uzet, jer si prah i u prah ćeš se povratiti.[24]

Bog čovjeka ostavi u rukama odluka njegovih.[25]

O čovjeku ovisi vršenje zakona, i vjeran da bude.[26]

Pred njim je život i smrt, dobro i zlo; ono što izabere, imat će.[27]

Ali ljudi više ljube tamu, nego svjetlost, te griješeći na gnjev me izazivlju.[28]

Kazne moje podepšu zlobe njihove; oni trpe ono, što zasluže.[29]

Ko pakost ljubi, mrzi dušu svoju.[30]

Jaoh narodu grješnom, puku punu zloća, rodu opaku i sinovima bezbožnim![31]

Dok sinovi ljudski budu napuštali zakon moj i ne budu išli po mojim zapovijedima;[32] dok budu poganili uredbe moje, te ne opsluživali moje zapovijedi, pohađat ću šibom grijehe njihove i bićem zloće njihove.[33]

Ne preziri, sine moj, ukore Boga svoga, i ne buni se protiv kazne njegove.[34]

Jer On kazni onoga, koga ljubi, kao otac sina mila.[35]

Zaista, koji je taj sin, da od oca nije kažnjen?[36]

Tko štedi šibu, mrzi sina svojega, a tko ga ljubi, popravlja ga izrana.[37]

Svaka kazna, koja sada izgleda kano izvor žalosti, a ne radosti, kasnije će onim, koji su je okušali, donijeti plod mira i pravde.[38]

---

1) Rim. 11, 33. 2) Mudr. 12, 15. 3) Id. 18. 4) Id. 12. 5) Dan. 3, 27. 6) Psal. 118, 142. 7) Id. 68, 6; Rim. 1, 21. 8) Psal. 118, 108; 50, 7. 9) Id. 93, 12. 10) Id. 118, 105. 11) Num. 11, 11. 12) Jer. 14, 19. 13) Psal. 17, 28. 14) Id. 70, 13, 22. 15) Mudr. 2, 23. 16) Id. 24. 71) Rim. 6, 23. 18) Id. 5, 12. 19) Mudr. 1, 13. 20) Id. 14. 21) Id. 16. 22) Gen. 3, 17. 23) Id. 3, 18. 24) Id. 19. 25) Crk. 15, 14. 26) Id. 15. 27) Id. 18. 28) Iv. 3, 19; Jer. Pl. 3, 42. 29) Jud. 7, 20; Luk. 23, 42. 30) Psal. 10, 6. 31) Iz. 1, 4. 32) Prič. 14, 34. 33) Psal. 88, 31—33. 34) Prič. 3, 11. 35) Id. 12. 36) Žid. 12, 7. 37) Prič. 13, 24. 38) Žid. 12, 11.

VI

OPROSTI GOSPODE!

DUŠA

Gospode, tko može da kaže: srce je moje čisto; ja sam prost od ma bilo kojeg grijeha?[1]

Kažemo li, da grijeha ne imamo, sebe varamo, te istine nema u nama.[2]

Ah, u krivdi se ja rodih, i u grijehu me zače mati moja.[3]

Znam, da u meni dobra nije, jer ne činim ono dobro, koje volim, već zlo, koje ne volim.[4]

Po unutrašnjem čovjeku veselim se zakonu Božjemu, ali vidim drugi zakon u svojim udovima, koji se protivi zakonu uma mojega, i čini me robom grijeha.[5]

Suprotne su želje pùti i duha.[6]

Duh je spravan, ali je pùt slaba.[7]

Grijeh u meni prouzroči sve pohlepe; zavede me i ubi me.[8]

Pred Tobom, o Bože moj, zgriješih, i od Tebe odbih pouzdanje svoje.[9]

Pobunih se i ne poslušah glasa tvojega, te ne slušah zapovijedi tvoje.[10]

U bezumnosti svojoj daleko pobjegoh, da ne čujem pozive tvoje.[11]

Popuštajući pokretajima razvratna srca svoga, pred idolima koljena sagnuh.[12]

Jest, Oče moj, zgriješih proti Tebi, i nijesam više dostojan, da se nazivam sinom tvojim.[13]

Ne usuđujem se nit oči k nebu da podignem, već, udarajući se u prsa, vapijem: O Bože, budi milosrdan meni grješniku.[14]

Po smilovanju svome smiluj se meni, i po velikom milosrđu svome zbriši zloću moju.[15]

Očisti me od zloće moje, i od grijeha moga operi me.[16]

Ah! odvrati lice svoje od grijeha mojih, i zbriši sve opačine moje.[17]

Srce čisto stvori u meni, Bože, i u prsima mojim obnovi odluku jaku.[18]

Ne odbaci me od lica svoga, i duh svoj sveti ne uzmi od mene.[19]

Povrati mi radost spasenja svojega, i daj, da me duh dobre volje podrži.[20]

Tebi žrtva duha ožalošćena; Ti prezreti ne ćeš srce skrušeno i poniženo.[21]

Ja pravedno trpim, i primih što zaslužih.[22]

Dobro je za mene, Gospode, što si me ponizio, da vjerniji budem zakonu tvome.[23]

Ah! ja priznajem nepravednost svoju, i grijesi moji protiv mene su vazda.[24]

Ali sjetih se blagosti tvoje, Gospode, i u nju se pouzdah.[25]

Oče milosrđa i Bože svake radosti, koji nas tješiš u svim tjeskobama, smiluj se meni.[26]

Otpusti dugove moje, kao što i ja otpuštam dužnicima svojim.[27]

Iz dubine bijede svoje Tebi vapaj upravljam.[28]

Da siđe vrh mene milosrđe tvoje, i milost tvoja da me ojača.[29]

Ah! zaboravi opačine moje.[30]

Ako na bezakonja budeš gledao, tko da se održi?[31]

Ne ulazi na sud sa slugom svojim, jer nema toga živa, da pred Tobom ikada bude opravdan.[32]

Ah! Gospode, pouzdavajući se ne u pravednost svoju, već jedino u preveliko milosrđe tvoje, pred noge tvoje polažem molbe svoje.[33]

Čuj me; budi blag; oprosti mi.[34]

BOG

Mnogi su biči određeni grješnicima, ali će milosrđe čuvati onoga, koji se ufa u Gospoda.[35]

Ako opaki ostavi zlobu svoju, te po pravu i pravdi bude djelovao, život će duši svojoj povratiti.[36]

Onaj, koji je Gospod svih, svima je milostiv.[37]

Jedino onim, koji ne vjeruju svemoćnosti njegovoj, jakost svoju čini da osjete; i zbunjuje drskost onih, koji ga ne priznavaju.[38]

Obratite se, grješnikom veli, i činite pokoru za sve grijehe svoje; i pakost ne će biti vašim porazom.[39]

Više će veselje biti u nebu radi jednoga grješnika, koji vrši pokoru, nego radi devedeset i devet pravednika, kojim pokore ne treba.[40]

Daleko od sebe prekršaje hitite, novo srce i novi duh usvojite.[41]

Svucite sa sebe staroga čovjeka, koji se od prijevarnih strasti izopačuje.[42]

Obnovite se duhom uma svojega i odjenite se novim čovjekom, koji je stvoren po Bogu u pravdi i pravoj svetosti.[43]

Milostiv je Gospod i sklon praštanju, jer pozna slabu našu narav.[44]

Zna On, da je srce ljudsko od djetinstva sklono zlu.[45]

Zna, da ste prah i pùt; ćuh vjetra, koji leti i ne vraća se.[46]

Zna, da ste oslobođeni od smrti grijeha, ne cijenom propadna zlata i srebra, već dragocjenom krvlju Krista.[47]

Kao što po grijehu Adamovu vrh svih ljudi visi osuda, tako po pravednosti Krista svima se pruža opravdanje.[48]

Opravdani krvlju njegovom, svi su po njemu od srdžbe spaseni.[49]

Pouzdaj se, sine moj, i grijesi tvoji bit će ti oprošteni.[50]

Zar ne znaš, da te Božja dobrota na pokoru pozivlje?[51]

Tko krije zloće svoje, dobra nikada imati ne će; tko ih ispovijedi i napusti, milosrđe će postići.[52]

Ako grijehe svoje ispovijediš, Gospod je vjeran i pravedan, da ti ih oprosti, i da te očisti od svih zala.[53]

Pođi, predstavi se svećeniku, i ostat ćeš čist od gube grijeha.[54]

Sve ono, što on zaveže na zemlji, bit će zavezano i na nebu, a sve ono, što razdriješi na zemlji, bit će razdriješeno i na nebu.[55]

Dostojne plodove pokajanja čini,[56] pa kad ozdraviš, ne griješi više, da ti se što gore ne dogodi.[57]

Sine moj, ne zaboravljaj više moje pouke, a u srcu sveđ čuvaj moje zapovijedi.[58]

Čuvaj moje zapovijedi, i one će tebe.[59]

One će ti ploditi duge dane i mnoge godine mira i sreće.[60]

Da se milosrđe i istina nikada ne odaleči od tebe. Napravi od njih đerdan vratu svome, i ureži ih u tablu srca svoga.[61]

Ne preziri bogatstvo moje dobrote, strpljivosti i snosljivosti.[62]

K meni se vrati, i ja ću se vratiti k tebi.[63]

Ja stojim na vratima srca i kucam. Kad kogod čuje glas moj i otvori mi, u nj ulazim i s njime ostajem u slatkom prijateljstvu.[64]

1) Prič. 20, 9. 2) I. Iv. 1, 8. 3) Psal. 50, 6. 4) Rim. 7, 18. 5) Id. 22, 23. 6) Gal. 5, 17. 7) Mat. 26, 41. 8) Rim. 7, 8, 11. 9) Bar. 1, 17. 10) Id. 18. 11) Id. 19. 12) Id. 22. 13) Luk. 15, 18—19. 14) Id. 18, 13.

15) Psal. 50, 1. 16) Id. 3. 17) Id. 10. 18) Id. 11. 19) Id. 12. 20) Id. 13. 21) Id. 18. 22) Luk. 23, 41. 23) Psal. 118, 71. 24) Id. 50, 3. 25) Crk. 51, 11; Psal. 12, 6. 26) II. Kor. 1, 3. 27) Mat. 6, 12. 28) Psal. 129, 3. 29) Id. 50, 14. 30) Id. 78, 8. 31) Id. 129, 3. 32) Id. 142, 2. 33) Dan. 9, 18. 34) Id. 19. 35) Psal. 31, 10. 36) Ezek. 18, 27. 37) Mudr. 12, 16. 38) Id. 17 39) Ezek. 18, 30. 40) Luk. 15, 7. 41) Ezek. 31, 42) Efež. 4, 22. 43) Id. 23—24. 44) Psal. 102, 13. 45) Gen. 8, 21. 46) Psal. 77, 38; 102, 14. 47) I. Petr. 1, 18. 48) Rim. 5, 12. 49) Id. 5, 9. 50) Mat. 9, 2. 51) Rim. 2, 4. 52) Prič. 28, 13. 53) I. Iv. 1, 9. 54) Luk. 17, 14. 55) Mat. 18, 18. 56) Luk. 3, 8. 57) Iv. 5, 14. 58) Prič. 3, 1. 59) Crk. 15, 16. 60) Prič. 3, 2. 61) Id. 3. 62) Rim. 2, 4. 63) Zak. 1, 3. 64) Otk. 2, 20.

VII

SREĆA OPAKIH

DUŠA

U srce svoje, Gospode, sahranit ću riječi tvoje, da više ne griješim proti Tebi.[1]

K Tebi ću se obratiti u žalosti; a patnja u kojoj uzdišem, služit će mi opomenom.[2]

Znam, Ti nas kazniš za naše zloće, a spasavaš milosrđem svojim.[3]

Ti karaš i kazniš one, koje ljubiš: i ja se podati ne ću netrpljivosti za zlo, koje me žalosti.[4]

Manje su patnje od grijeha mojih, i kazne tvoje smijeraju popravku mome, a ne propasti mojoj.[5]

Ponizujući pred Tobom dušu svoju, strpljivo čekam utjehe tvoje, i

suzama Te zaklinjem, da mi blag budeš.[6]

Ako kušnji budemo podvrgnuti, znam da ćemo uspjeti te je savladamo; ako rastuženi patnjom, da ćemo biti izbavljeni, a budemo li šibom udareni, da ćemo skloniti blagost tvoju.[7]

Jer se Ti ne naslađuješ pogubi našoj, a poslije bure i oluje tišinu povraćaš i poslije suza i uzdaha, veselost siplješ.[8]

Vanredno je žalosna činjenica među tolikim, koje se pod suncem zbivaju, a ta je, da je udes svima jednak.[9]

Jednak udes dobrih i zlih; čista kao i nečista; onoga koji žrtve poklanja, kao onog, što ih prezire; koji se krivo kao i onoga, koji se za istinu kune.[10]

Čemu, o Gospode, jednako postupaš sa zlima i pravednima?[11]

I još ima nešto, da umalo ne pokolebah i posumnjah o Tebi.[12]

Zlima sve teče dobro, te u miru žive bezbožni i opaki.[13]

Nesrećâ za njih nema; tijelo imadu čilo i jako.[14]

Oni za patnje ne znadu, kao ostali, niti su kao svi drugi udareni.[15]

I zato su ohološću optočeni kao sa ogrlicom, a sila ih sapinje kao odijelo.[16]

Podruguju se, vode razgovore pakosne, i govore oholo.[17]

Do u nebo usta svoja dižu, i jezik njihov zlo sije po zemlji.[18]

Tako zakon mrtav izgleda, nemoćna pravda, i čovjek opak ima prevlast nad poštenim.[19]

Pravednik gine u pravdi svojoj, a opak dugo živi u nepravdi svojoj.[20]

Zašto u šutnji zle motriš, koji rade na pogubu dobrih?[21]

Možda s ljudima postupaš kao s ribama morskim i s letušti zemaljskom?[22]

Zar uzalud čistimo srce svoje, i uzalud umivamo u bezazlenosti ruke svoje?[23]

BOG

Ne gnjevi se radi opakih; niti se žesti zbog onih, koji zlo čine.[24]

Jer kao sijeno, brzo će biti pokoseni, i kao trava poljska uvehnut će.[25]

Gospod prezire opaka i opačinu njegovu.[26]

Ne reci: Zriješih, pa koje mi je zlo došlo? jer Gospod, premda strpljiv, plaća svakome.[27]

Opaki ne pozna mira. Iz usta njegovih teku slatke riječi kao med, ali mu u srcu bijesni nemir.[28]

On mnogo sije, a malo žnje; jede a bez sitosti; pije a bez veselosti, pokriva se, a ne ogrije se.[29]

Ne zavidi mu njegova bogatstva. Bolje je pravedniku i manje, nego li grješniku mnogo.[30]

Ništa ne koristi da dobiješ čitav svijet, ako duša štete ima.[31]

Grješnik u smrti ništa sa sobom ne nosi, niti obilje za njim ide.[32]

Ne zavidi slavi njegovoj. Časovita je slava opakog, a tečevina njegova jest rug i sramota.[33]

Utrnut će se svijetlo njegovo, i plam ognjišta njegova ne će više dati sjaja.[34]

Kratkotrajne su nade njegove. One su kao pahuljice vune, što vjetar raznosi; kano lagana pjena od vihra uništena; kao dim od vijavice raznesen; kano uspomena putnika, koji letom jednog dana mimođe.[35]

Opaki, držeći se mudrim, postaju bezumni, te su prepušteni željama srca njihova.[36]

Jama, koju iskopaše, postat će grobnicom njihovom.[37]

Kad ih strava obuzme, kano oluja; kad naskoči vijor nesrećâ, žalosti i tjeskobâ, te se surva vrh njih, zvat će me, ali ja odgovorit ne ću; tražit će me, ali me naći ne će.[38]

Jaoh! grješnicima, koji se sada smiju.[39]

Tvrdo i nepokajano srce njihovo grne blago gnjeva za dan pravedna suda mojega, kada će svakome biti dano po djelima njegovim.[40]

Život vječni bit će nagradom onim, koji, ustrajući u dobru, traže pravu slavu, čast i neumrlost.[41]

Nasuprot, gnjev i srdžba čekat će one okorjele sinove, koji se protive istini, a revni su u opačini.[42]

Onoga dana izmijenit će se udesi: pravednici, progonjeni na zemlji, stajat će bez straha naprama onim, koji ih zlostavljahu i prezirahu.[43]

Pri tako nenadanoj objavi spasenja, bezbožnici smeteni, ponavljat će uz gorki plač:[44] Evo onih, što bijahu predmetom našega smijeha i porugâ.[45]

Bezumni mi, život njihov držasmo kao mahnitost, i svrhu njihovu kao sramotu.[46]

Evo su sada ubrojeni u sinove Božje, na djelu sreće svetih.[47]

Zabludismo, dakle, daleko od puta istine. Svijetlo pravde nije zasjalo za nas; niti za nas ističe sunce njegovo.[48]

Mi trudismo na putu zlobe i pogube; hodasmo po pustinjama bespućem, i ne upoznasmo put Gospodnji.[49]

Čemu nam pomože oholost, i od koje nam koristi hvastanje našega bogatstva?[50]

Sve je iščezlo kao sjena; kao glasonoša, koji letimice prelazi; kao

lađa, koja presijeca uzburkane valove, a bez traga brazde prelaženja, kao ptica, koja leti vazduhom, s jednog kraja na drugi, bez znaka prelijeta svoga; kao strjelica, koja gađa, a da ne ostavlja ni sjene traga.[51]

Istom se rodismo, prestadosmo da postojimo, niti možemo da se pohvalimo bilo kojim dokazom kreposti.

Istrošismo se u pakosti svojoj.[52]

Eto kako će u mjestu pogube razložiti oni, koji zgriješiše.[53]

Ne žesti se dakle, sine moj, radi napretka grješnika na putu zla, niti onoga, koji pakosno djeluje.[54]

Doći će, doći će dragocjena smrt za svete, a užasna za grješnike.[55]

Steži gnjev, a srdžbu odbaci, jer će zli biti oboreni jednom, a vjerni Gospodu upoznat će užitke pobjede.[56]

Ne zbunjuj se niti radi nagle smrti pravednika.

Pravednik, koji umire prije vremena, svoj počinak nalazi.[57]

U očima bezumnih njegov odlazak s ovoga svijeta izgleda nesrećom i smrt njegova uništenjem; ali on živi u miru.[58]

Jer pravednik omili Bogu, zato ga On zavolje; i jer življaše između grješnikâ, drugamo bi prenesen.[59]

Bi ugrabljen, eda zloba ne zavede duh njegov, ili da prijevara na zlo ne potakne dušu njegovu.[60]

Već zreo, u kratko vrijeme dug život izvrši.[61]

Mudrost zamijenjuje bijele kose, a prava starost jest život neporočan.[62]

Jer duša njegova bijaše draga Bogu, zato se On požuri, da je trgne od zla.[63]

Pravednik, koji umire prije vremena, osuđuje opake, koji još žive; i njegova mladost, ugasla tako naglo, udara žig prijekora dugu životu grješnika.[64]

1) Psal. 118, 11. 2) Iz. 26, 16. 3) Tob. 5, 5. 4) Otk. 3, 19; Judit. 8, 26. 5) Id. 27. 6) Id. 8, 17, 20. 7) Tob. 3, 21. 8) Id. 22. 9) Prop. 9, 3. 10) Id. 2. 11) Job. 9, 22. 12)

Psal. 72, 2. 13) Jer. 12, 1. 14) Psal. 72, 3. 15) Id. 4. 16) Id. 5. 17) Id. 72, 7. 18) Id. 8. 19) Hab. 1, 4. 20) Prop. 7, 16. 21) Hab. 1, 14. 22) Id. 15. 23) Psal. 72, 12. 24) Id. 36, 1; Id. 2. 25) Mudr. 5, 4. 26) Crkr. 5, 4. 27) Iz. 57, 21. 28) Psal. 55, 22. 29) Agej, 1, 6. 30) Crkr. 9, 16. 31) Mat. 16, 26. 32) Psal. 48, 17. 33) Job, 20, 5; Crkr. 6, 1. 34) Job, 18, 5. 35) Mudr. 5, 14. 36) Rim. 22, 24. 37) Psal. 7, 15. 38) Prič. 1, 27—28. 39) Luk. 6, 25. 40) Rim. 2, 5—6. 41) Id. 7. 42) Id. 8. 43) Mudr. 5, 1. 44) Id. 2—3. 45) Id. 3. 46) Id. 4. 47) Id. 5. 48) Id. 6. 49) Id. 7. 50) Id. 8. 51) Id. 9, 10, 11, 12. 52) Id. 13. 53) Id. 14. 54) Psal. 36, 7. 55) Id. 33, 21; 115, 5. 56) Id. 36, 8—9, 9. 57) Mudr. 4, 7. 58) Id. 3, 2—3. 59) Id. 4, 10. 60) Id. 11. 61) Id. 13. 62) Id. 8. 63) Id. 14. 64) Id. 16.

VIII
UMRI DA ŽIVIŠ

DUŠA

O Gospode, Ti se sveđ brineš za odabranike svoje, i milosrdan si sa svetima svojim.[1]

Ti znaš da oslobodiš pravedne od napasti, a zle podržiš za muke suda svojega.[2]

Vidio sam i ja opake na vrhuncu moći, podignute u visinu kao kedre libanske.[3]

Ponovo prođoh i tu ga više ne bi: tražih ga i ne nađoh.[4]

Ja znam, da Ti sve možeš, i da se tvojim nakanama zapreke ne postavljaju.[5]

Tko je taj bezuman, te se usuđuje da dvoji o Pravednosti tvojoj?

Dà, kao luđak pretresao sam otajstva, koja ne poznam i um moj nadilaze.[6]

Tebe zazivam, da vodiš korake moje; i u svim stvarima da me predvodi svjetlost istine; u svim djelima svjet odlučan.[7]

U Tebe sveđ ufam. Daj, da napredujem u istini tvojoj, jer ti si Bog spasa mojega.[8]

Daj, o Gospode, da upoznam pute tvoje; podučavaj me u stazama svojim.[9]

Govori, Gospode, jer te sluga tvoj sluša.[10]

BOG

Ja sam poljodjelac.[11]

Sve pruće, što ne nosi ploda, sijećem, a ono, što plodi, pročišćujem, da bolje nosi.[12]

Ako zrno pšenice, u zemlju bačeno, ne umre, ostaje neplodno; ako li ugine, plodi obilno.[13]

Ja kušnji podvrgavam pravednike, da ih nađem sebe dostojnim.[14]

Ja ih kušam kao zlato u peći, i primam ih kao žrtve posvetilišta.[15]

U svoje vrijeme bit će utješeni i radi časovitih tuga, imat će dio mnogih dobara.[16]

Oni, koji sijahu u suzama, žet će veselo.[17]

Tko se boji Gospoda, nikakva mu zla biti ne će. U danu kušnje on će biti zaštićen i od zla oslobođen.[18]

Slijedi ustrajno, sine moj, u pravednosti i u strahu, te dušu svoju spravi na kušnju.[19]

Ponizi srce svoje i trpi; slušaj budno; usvajaj mudre savjete i ne uznemiruj se u danu nesreće.[20]

Primi sve ono, što ti je poslato; u boli snosi ustrajno, i strpljivo primaj svoja poniženja.[21]

U vatri se kuša zlato i srebro, a ljudi meni ugodni u peći poniženja.[22]

Ako treba da sad časovito budeš tužan u raznim kušnjama, daj da dokaz tvoje vjere, mnogo dragocjeniji od zlata, što se u vatri kuša, bude dostojan pohvale, časti i slave.[23]

Strpljivo čekaj milosrđe moje, i ne odaleči se od mene, da ne paneš.[24]

U mene se pouzdaj, i ja ću te spasiti.[25]

U mene postavi nadu, i milosrđe će moje doći da te obeseli. Nagrada tvoja ne će se izgubiti.[26]

Razne patnje, koje te čekaju, drži povodom prave radosti,[27] uvjeren, da kušnje vjere tvoje vode strpljivosti, a ova savršenstvu.[28]

Strpljenjem ćeš spasiti dušu svoju.[29]

Jer si mi bio drag, potrebno je bilo, da te prokuša napast.[30]

Svi po vjeri oci tvoji kušnji povrgnuti bijahu, eda se vidi, da li bijahu sluge prave Bogu svome.[31]

Prokušan bi Abraham, i, poslije mnogih trzaja patnjâ, postade prijateljem Boga svoga.[32]

Tako Izak, tako Jakov, tako Mojsije, i svi oni, koje Gospod zavoli, prođoše kroz mnoge patnje, vjerni i ustrajni.[33]

Ako ti moje zapovijedi o strpljivosti budeš čuvao, ja ću čuvati tebe u času kušnje.[34]

Vjeran je Gospod, te ne će dozvoliti, da ti preko sila budeš napastovan. Uz kušnje dat će ti i milost, da pobjednikom budeš.[35]

1) Mudr. 4, 15. 2) II. Petr. 2, 9. 3) Psal. 36, 35. 4) Id. 36. 5) Job. 42, 2. 6) Id. 3. 7) Crk. 37, 19, 20. 8) Psal. 24, 5. 9) Id. 4. 10) I. Kralj. 3, 9. 11) Iv. 15, 1. 12) Id. 2. 13) Id. 12, 24.—25. 14) Mudr. 3, 5. 15) Id. 6. 16) Id. 5. 17) Psal. 125, 6. 18) Crk. 33, 1. 19) Id. 2, 1. 20) Id. 2. 21) Id. 2, 4. 22) Id. 5. 23) I. Petr. 1, 6—7. 24) Crk. 2, 7. 25) Id. 6. 26) Id. 9—8. 27) Jak. 1, 2—3. 28) Rim. 5, 4. 29) Luk. 21, 19. 30) Tob. 12, 13. 31) Judit. 8, 21. 32) Id. 22. 33) Id. 23 34) Otk. 3, 10. 35) I. Kor. 10, 13.

IX

S ISUSOM NA KRIŽU

DUŠA

U patnji riječ tvoja, Gospode, od velike mi je utjehe.[1]

Ti koji raniš i izliječiš, udariš i iscijeliš, čini sa mnom, što Ti milo.[2]

Ne ću se više tužiti radi svojih patnja, već, ponižen pred tvojim nogama, zaklinjem Te, da mi milosrdan budeš, kako zgodnije cijeniš.[3]

Vjerujem, da Ti nesreće dozvoljuješ za naše spasenje, a ne za uništenje naše.[4]

Vjerujem, da kao što se zlato u tiganju kuša, tako Ti i srca naša iskušavaš u žaru patnja.[5]

Vjerujem, Gospode, ali pomozi nevjeru moju.[6]

Slabe su snage moje. Ako je duh spravan, pùt je slaba.[7]

BOG

Kao uzore strpljivosti i junaštva u kušnjama bolnim, uzmi, sine, proroke i ostale moje vjerne sluge, koji govorahu i djelovahu u ime moje.[8]

Ti znaš za strpljivost Joba i konac njegovih patnja; i dalje znaš, koliko sam s njime bio samilostan i milosrdan.[9]

Ali osobito sjeti se mojega Sina, kojega ne poštedih, već prepustih smrti za sve ljude.[10]

Ne zaboravi, da su odabranici moji predodređeni, da spodobni budu slici njegovoj, eda On bude prvorođeni mnogobrojne braće.[11]

Isus Krist, moj Sin ljubljeni, u kojemu se ja nasladih,[12] eto vama ljudima pravoga Učitelja. Njega treba da slušate.[13]

On je svjetlost, što sjaje u tami svijeta; svijetlo istine, što prosvjetljuje svakoga čovjeka.[14]

Idite tragom toga svijetla, u strahu da vas tama ne zahvati.[15]

Krist je trpio za vas, ostavljajući izgled, da slijedite pute njegove.[16]

On, sjaj vječnoga svijetla, ogledalo bez ljage Božje veličajnosti i slika dobrote njegove,[17] potišten se učini, uzimajuć oblik sluge i učini se sličan ljudima; u posluhu se snizi do smrti, i to do smrti na križu.[18]

On, koji grijeha ne pozna, umrije za vaše grijehe.[19]

On, pravedan, sebe poda za nepravedne.[20]

Proklinjan nije kleo, zlostavljen nije prijetio.[21]

Pred očima sveđ držite ovaj uzor, i slijedite ga.[22]

Njegov život da se sveđ odrazuje u umrlom vašem životu.[23]

Tko želi da za njim ide, neka zaniječe sebe, uzme križ svoj i njega slijedi.[24]

Tko njegov križ ne nosi i ne slijedi ga, ne može da bude njegov učenik.[25]

Vi treba da budete s njime razapeti na križu,[26] da svatko može da kaže: Živim, ali ne više ja, već Krist u meni živi.[27]

Oni, koji su Kristovi, put svoju razapinju skupa sa zločama i požudama.[28]

Svi oni, koji žele da pobožno u Isusu Kristu žive, da spravni budu progonstva da trpe.[29]

Ako su progonili Krista, progonit će i vas.[30]

Nema učenika, da je viši od učitelja, niti sluge, da je viši od gospodara.[31]

---

1) Psal. 118, 50. 2) Job. 5, 17; Tob. 3, 6. 3) Jud. 8, 16. 4) Id. 27. 5) Prič. 17, 3 6) Mar. 9, 23. 7) Mat. 26, 41. 8) Jak. 5, 10. 9) Id. 12. 10) Rim. 8, 32. 11) Id. 8, 29; Mat. 3, 17. 12) Id. 23, 11. 13) Iv. 1, 5, 9. 14) Id. 12, 35. 15) I. Petr. 2, 21. 16) Mudr. 7, 26. 17) Filip. 2, 7, 8. 18) I. Petr. 2, 22. 19) Id. 3, 18. 20) Gal. 1, 4. 21) Ex. 25, 40. 22) II. Kor. 4, 11. 23) Mat. 16, 24. 24) Luk. 14, 27. 25) Id. 14, 27. 26) Gal. 2, 19. 27) Id. 20. 28) Id. 6, 24. 29) II. Tim. 3, 12. 30) Iv. 15, 20. 31) Mat. 10, 24.

X

S ISUSOM U SLAVI

DUŠA

Pomozi mi Gospode, da sveđ vršim svetu volju tvoju.[1]

Udijeli mi milost, da od Tebe sveđ primam koli zla toli dobra,[2] i u svim nesrećama ponavljam s Jobom, slugom tvojim: Gospod je dao, Gospod oduzeo; bilo je ono, što je Gospodu ugodno; blagoslovljeno ime njegovo.[3]

Daj, da u mukama svojim, pred čašom boli, s Isusom mogu da opetujem: Ah! Oče, ako nije moguće, da me mine čaša ova, a da ne pijem, ne moja, već tvoja budi volja.[4]

Dà, ja jedino želim, da se ponosim križem Isusa Krista, i da nosim sramotu njegovu.[5]

Ali kako, Gospode, da izdržim jaram ovaj, kako da nosim ovaj teret?

BOG

Sine moj, uzmi na sebe moj jaram i mir ćeš naći duši svojoj; jer je moj jaram sladak, a lagahan moj teret.[6]

Potrebno bijaše, da Krist završi muku svoju, te uniđe u slavu svoju.[7]

Pa radi smrti, koju pretrpi, poslije nego za kratko bi snižen ispod anđela, sada ga vidimo okrunjena slavom i časti.[8]

Jer se snizi i poništi do smrti križa, Bog ga uzveliča i dade mu ime, koje odskače nad sva imena, da se tome imenu sagne svako koljeno u nebu, na zemlji i u paklu, i svaki jezik da ispovijeda, na slavu Boga Oca, da je Isus Krist Gospod.[9]

U svijetu, sine moj, pritiskat će te jadi, ali prožet budi vjerom jakom: Krist je svijet pobijedio.[10]

Dok svijet bude uživao, ti ćeš plakati i jadikovati. Ti ćeš biti u žalo

sti, ali žalost tvoja izmijenit će se u veselje.[11]

Onim, koji Boga ljube, sve teče dobro.[12]

Tko može da te razdvoji od ljubavi Krista? Zar tuga? Zar bijeda? Zar golota? Zar pogibli? Zar progonstva? Zar mač?[13]

Ah, u svim tim kušnjama ti možeš da budeš više nego pobjednik, po onome koji te je ljubio.[14]

Veseli se, dakle, da si udionikom Kristovih patnja, da se daljno budeš mogao da veseliš i kličeš pri objavi slave njegove.[15]

Kao vrstan vojnik Isusa Krista, snosi kušnje.[16]

Ako s njime budeš trpio, s njime ćeš biti i slavan.[17]

I kako si drug u patnjama, bit ćeš tako i u veselju.[18]

Nauk križa, bezumnost za propale, sinove proklete, ali je to božanska jakost za one, koji se zaputiše putem spasa.[19]

1) Psal. 142, 9. 2) Job. 2, 10. 3) Id. 1, 21. 4) Mat. 26, 29, 42. 5) Gal. 6, 14.

Žid. 13, 13. 6) Mat. 11, 29—30. 7) Luk. 24, 26. 8) Žid. 2, 9. 9) Filip. 2, 8, 11. 10) Iv. 17, 33. 11) Id. 20. 12) Rim. 8, 28. 13) Id. 35. 14) Id. 37. 15) I. Petr. 4, 13. 16) II. Tim. 2, 3. 17) Rim. 8, 17. 18) II. Kor. 1, 7. 19) Id. 18.

XI

TAŠTINA ISPRAZNOSTI

DUŠA

Gospode, utjehe tvoje napunjaju radošću dušu moju.[1]

Daj, da kao što u meni obiluju Kristove patnje, tako po njemu da obiluje u meni i utjeha.[2]

Hoću da uđem i ja u borbu s Isusom, začetnikom i krunom vjere moje, koji, ne obazirajući se na pogrde, mjesto veselja, što ga imaše pred sobom, križ prigrli, i sada sjedi na desnu prijestolja tvoga.[3]

Misleći na njega, koji podnije tolike prigovore grješnika, ne ću sustati, niti ću duhom klonuti.[4]

Ali ruke su moje malaksale, a koljena klecaju.[5]

Bojim se, da me ne prevari srce moje, te me ne zavede, da služim i klanjam se kumirima.[6]

Bojim se, da sjeme riječi križa, padajući između drača brigâ, bogatstvâ i nasladâ života, ne ostane pridušeno, te ne dovede plod do zrelosti.[7]

Zemlja se otvara često očima ljudskim kao vrt naslada.[8]

Zavodnice sirene pjevaju u zgradama užitka i poziv odjekuje: »Dođite i uživajmo dobra sadašnja, te se poslužimo stvorovima žarom mladosti.[9]

Nalijmo se žarkog vina, pokrijmo se miomirisom i ne dajmo, da nam izmakne cvijet proljetni.[10]

Ovjenčajmo se ružama, prije nego li uvenu; da livade ne bude, te znala ne bi za naše naslade.[11]

Ostavimo posvuda tragove svojih užitaka![12]

BOG

Ne slijedi, sine, primjere grješnikâ i ne slušaj riječi bezbožnika.[13]

Oni će ostati zapleteni u verigama svojih krivnja, i prevareni od svoje velike ludosti.[14]

Primi u srce svoje riječi moje; vrši naredbe moje, pa ćeš imati život.[15]

Ja ću te upraviti putem mudrosti; vodit ću te stazama pravednosti.[16]

Ujedno s rukama put neba podiži i srce svoje.[17]

Čezni za uzvišenim stvarima, a ne hlepi za zemaljskim.[18]

Na zemlji se čovjek rađa za rad, kao ptica za let.[19]

Njegov je život kratak i pun bjede.[20]

Dašak je vjetra; para, što se za čas pojavi, pa iščezne; prijelaz sjene; prosta prividnost; pravo ništa preda mnom.[21]

Dani tvoji, sine moj, brže lete nego li junka tkalca.[22]

Rasplinu se kao dim, ili kao oblak gonjen vjetrom.[23]

Čovjek, porođen od žene, nikne i odreže se kao cvijet.[24]

Izbrojeni su dani njegovi i određen broj mjeseca njegovih.[25]

Ne će on moći premašiti granice, koje su mu označene.[26]

Stablo sveđ nade ima. Ako posiječeno, može da se pomladi i razgrana.[27]

Ako je korijen njegov ostario u zemlji, a panj mu izginuo u prahu, dodirom vode zazeleni, te kao mlada biljka zadjene se lišćem.[28]

Ali čovjek, kada umre, leži zauvijek; kad smrću zaspi, ne budi se više.[29]

Ne zaboravi, sine moj, da si na zemlji tuđinac i putnik.[30]

Tu nemaš prave svoje domovine, pa treba da ljepšu tražiš.[31]

Sve što se radi pod suncem, sve je taština i žalost duha.[32]

Pa makar ti dozvolio očima svojim sve ono, što žele; makar ti ne odbio nit jednu želju i veselje srcu svome, ipak priznati moraš, da je sve

taština i žalost duha, i da na tom svijetu ništa stalna nije.[33]

Prolazi slika svijeta ovoga.[34]

Gol si izišao iz utrobe majke svoje, gol ćeš i otići na onaj svijet.[35]

1) Psal. 93, 19. 2) II. Kor. 1, 5. 3) Žid. 12, 1—2. 4) Id. 3. 5) Id. 12. 6) Deut. 11, 16. 7) Luk. 6, 14. 8) Jak. 2, 3. 9) Iz. 13, 22; Mudr. 2, 6. 10) Id. 7. 11) Id. 8. 12) Id. 9. 13) Prič. 5, 22. 14) Id. 23. 15) Id. 4, 4. 16) Prič. 4, 11. 17) Jer. Plač. 3, 41. 18) Kol. 3, 1—2. 19) Job. 5, 7. 20) Id. 14, 1. 21) Jak. 5, 15; Mudr. 2, 5; Psal. 39, 6. 22) Job. 8, 6. 23) Psal. 101, 4, 12. 24) Job. 14, 2. 25) Id. 4. 26) Id. 5. 27) Id. 7. 28) Id. 8, 9. 29) Id. 10, 12. 30) I. Paral. 29, 15; Žid. 11, 13. 31) Id. 13—14; 11, 6. 32) Prop. 1, 14. 33) Id. 10, 11. 34) I. Kor. 7, 31. 35) Prop. 5, 14.

XII

OSMIJEH NADE

DUŠA

Oprosti, Gospode, neznanju mojemu i sljepoći srca mojega.[1]

Oprosti, ako je razum moj potamnio, te slijedim taštinu njegovih misli.[2]

Opor mi je tvoj govor.[3]

Znam, da van tebe za mene dobra nema.[4]

Znam, da je amo sve taština i žalost duha.[5]

Idem i vraćam se drhtajući, da tražim hrane, ali se ne mogu zasititi.[6]

Tražim da ugasim žeđu, i nikada se ne gasi žeđa moja.[7]

Kad će da prestane glad moj, kad da se ugasi žeđa moja?[8]

Danju i noću suze su hrana moja, jer mi govore: »Gdje je Bog Tvoj?«[9]

Pokaži mi, Gospode, stazu života, obilje radosti lica tvojega, sladosti neprestane desnice tvoje.[10]

BOG

Sine moj, ne žalosti se kao oni, koji nade nemadu.[11]

Ti si rod svetih i čekaš onaj život, kojega ću podati onima, koji mi se ne iznevjeriše.[12]

Budi pun radosti, potaknut nadom onom, koja razočaranja ne trpi.[13]

Ono što je propadno, odjenut će se jednog dana nepropadljivošću, a što je umrlo, neumrlošću.[14]

I tada će se ispuniti riječ sveta: »U pobjedi je smrt nadvladana. Gdje je, smrti, pobjeda tvoja; gdje žalac tvoj?[15]

Tko ljubi dušu svoju, izgubit će je; a onaj, koji je mrzi na ovome svijetu, sačuvat će je za život vječni.[16]

Oj, blažen čovjek koji snosi kušnju, jer kad bude prokušan, primit

će krunu života, od Boga obećanu onim, koji ga ljube.[17]

Blaženi siromašni, jer će biti njihovo kraljestvo nebesko.[18]

Blaženi oni, koji gladuju, jer će biti zasićeni.[19]

Blaženi, koji plaču, jer će biti utješeni.[20]

Blaženi, koji progonstva trpe radi pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.[21]

Patnje sadašnjeg vremena neuporedive su sa slavom budućom, koja će se objaviti u tebi.[22]

Niti je oko ikada vidjelo, niti uho igda čulo, niti u srce ljudsko ikad ušlo, što je Bog pripravio onim, koji ga ljube.[23]

Ono što je sada časovita i lagana patnja, to u tebi postiže zaslugu vječne, uzvišene i neuporedive slave.[24]

Ja ću isti biti vrlo velika tvoja nagrada.[25]

Tada ću osušiti s oči tvojih svaku suzu, te poznati više ne ćeš ni smrt, ni tugu, ni uzdahe, ni boli.[26]

Opojen bujicom sreće moje, srce će tvoje kliktati puninom zanosa, koje nikada prestati ne će.[27]

1) Efež. 4, 18. 2) Id. 17. 3) Iv. 6, 61. 4) Psal. 16, 2. 5) Prop. 1, 14. 6) Psal. 58, 14. 7) Iv. 4, 13. 8) Otk. 7, 16. 9) Psal. 41, 3. 10) Id. 16, 11. 11) Sol. 4, 12. 12) Tob. 2, 18. 13) Rim. 12, 12; 5, 5. 14) I. Kor. 15, 53. 15) Id. 15, 54—55. 16) Iv. 12, 25. 17) Jak. 1, 12. 18) Luk. 6, 20. 19) Id. 21. 20) Mat. 5, 5. 21) Id. 10. 22) Rim. 8, 18. 23) I. Kor. 2, 9. 24) II. Kor. 4, 17. 25) Gen. 15, 1. 26) Otk. 21, 4. 27) Psal. 35, 8; Iv. 16, 22, 24.

XIII

STRPLJIVO ČEKANJE

DUŠA

Obeselih se, kada mi rekoše: Poći ćemo u kuću Gospodnju.[1]

Znam, ovdje nemamo stalna grada, već budući tražimo.[2]

Znam, da, kada se sruši šator tijela našega, u nebu dom imamo, Božje djelo; prebivalište vječno, što nije napravljeno od ljudi.[3]

Tada ću se naslađivati u ljepoti tvojoj, i radošću veselit ću se licu tvojemu.[4]

Tada će mi radost nadoknaditi one dane, u kojima tugovah, i godine, kad upoznah nesreću.[5]

Oj, blagoslovljen da si, Bože, Oče Gospoda našeg Isusa Krista, koji si nas, po velikom milosrđu svome,

preporodio na živu nadu, na neprolazno baštinstvo u nebu.[6]

Kada ćeš, Gospode, uzdisaje moje obratiti u veselje?[7]

Tužna mene! Oduljilo se putovanje moje![8]

Nesretna mene! Tko da me oslobodi od smrti tijela ovoga?[9]

Bože, Tebi žeđa duša moja; za Tobom čeznem, kao spržena zemlja za vodom.[10]

Kao što jelen žedan čezne za vodom, tako uzdišem i ja za Tobom, o Bože.[11]

Kada će mi biti dozvoljeno, da stupim pred lice tvoje i da motrim ljepotu tvoju?[12]

BOG

Strpljiv budi, sine, te ohrabri srce svoje, dok ja dođem.[13]

Ja želim, da ti miran budeš; kratko je vrijeme i brzo prolazi pojava svijeta ovoga.[14]

Široka su vrata i prostran je put, koji vodi u propast; a tijesna su

vrata i uzak je put, koji vodi u život.[15]

Kraljevstvo nebesko silom se osvaja. Ono se naporom zadobije;[16] niti se k njemu stiže, već preko mnogih patnja.[17]

Život čovječji na zemlji, život je vojnika.[18]

Snosi dakle borbe, kao dobar vojnik Kristov.[19]

Borca, koji se na borištu bori, ne okrune, ako se nije po pravilu borio.[20]

Poljodjelac mora prije da radi, nego će da plod pobira.[21]

Ne napuštaj vjeru svoju jaku, koju čeka toli velika nagrada.[22]

Ustrajnost ti je potrebita, eda, vršeći volju Boga svojega, postigneš ono, što ti je obećano.[23]

Još malo i On, koji ima da dođe, doći će, i ne će kasniti.[24]

Ne plaši se onoga, što ćeš imati da prepatiš. Vjeran budi do smrti, i podat ću ti krunu života, što je kruna pravednosti.[25]

Bori se u dobroj vojni; tijek svoj ispuni; čuvaj vjeru i imat ćeš život vječni, za koji si predodređen.[26]

Svatko će primiti nagradu prema svojemu radu.[27]

Jako drži ono, što imaš, eda ti nagrada ne bude ugrabljena.[28]

1) Psal. 121, 1. 2) Žid. 12, 14. 3) II. Kor. 5, 1. 4) Psal. 16, 15; 20, 6. 5) Id. 89, 15. 6) I. Petr. 1, 3—4. 7) Est. 13, 17. 8) Psal. 119, 5. 9) Rim. 7, 24. 10) Psal. 62, 2. 11) Id. 41, 1. 12) Id. 2. 13) Jak. 5, 7. 14) I. Kor. 7, 32; 29; 31. 15) Mat. 7, 13; 14. 16) Id. 11, 12, 13. 17) Dj. 14, 21. 18) Job. 7, 1. 19) II. Tim. 2, 3. 20) Id. 5. 21) Id. 6. 22) Žid. 10, 35. 23) Id. 36. 24) Id. 37. 25) Otk. 2, 10; II. Tim. 4, 8. 26) I. Tim. 6, 12; II. Tim. 4, 7. 27) I. Kor. 3, 8. 28) Otk. 3, 11.

XIV

PUT DOMOVINE

DUŠA

Vjerujem, Gospode, da prije nego plodove saberem, i da prije nego okrunjen budem, treba da se junački borim.[1]

Vjerujem, da će me jedino vjera i ustrajnost činiti udionikom baštinstva tvoga; da ću jedino ustrajnošću do konca biti spasen.[2]

Ali da postignem ono, što mi je obećano, treba da sam ustrajan u vršenju volje tvoje,[3] pouči me, Gospode, da vršim svetu volju tvoju.[4]

Daj mi da upoznam pute tvoje; nauči me stazama svojim; daj da napredujem u istini tvojoj.[5]

Kome, ako ne k Tebi, da pođem? Ti sam imaš riječi života vječnoga.[6]

Šta da činim, da nagradu postignem blažene vječnosti?[7]

Što mogu da uzvratim Tebi, o Gospode, za sva dobročinstva, što si mi učinio?[8]

Što da ti poklonim, Tebe dostojno?[9]

BOG

Sine moj, ja hoću, da ti meni srce svoje podaš.[10]

Ako li hoćeš, da me uistinu ljubiš, te uđeš u blaženi život, treba da vršiš zapovijedi moje.[11]

Ne će u kraljevstvo nebesko unići svi oni, koji mi govore: Gospode, Gospode, već onaj, koji bude vršio volju moju.[12]

Volja moja, jest posvećenje tvoje.[13]

Ni tijelo, ni krv zadobiti ne će kraljevstvo nebesko; niti će propadljivo baštiniti nepropadljivost.[14]

Ni bludnici, ni pogani, ni preljubnici, ni mekoputnici, ni besramnici, ni lupeži, ni lakomci, ni pijanice, ni klevetnici, ni grabežljivci, ne će imati baštinstva u kraljevstvu Božjemu.[15]

Jedino, ko nevine ruke bude imao i čisto srce, taj će uzaći na goru Gospodnju, i stajat će u svetištu njegovu.[16]

U strahu i drhtaju poradi, dakle, oko spasenja svoga.[17]

Nastoj, da dobrim djelima utvrdiš zvanje svoje i odabranje svoje.[18]

Pokušaj sve, a pridrži jedino ono, što je dobro.[19]

Bilo i od same prividnosti zla se kloni.[20]

Ako ne postaneš sličan djetetu, ne ćeš unići u kraljevstvo nebesko.[21]

Budi pak malahan, ali ne razumom, već u zloći.[22]

Sin si svjetlosti i dana, a ne noći i tame.[23]

Odbaci djela tame, opaši se oružjem svjetlosti,[24] te se vladaj kao sin svijetla.[25]

Odbivši bezbožnost i pohlepe svjetovne, živi umjereno, pravedno i pobožno, čekajući blaženu nadu.[26]

Budi savršen, kao što je savršen tvoj Otac nebeski.[27]

Svuci sa sebe starog čovjeka i sva djela njegova, a novim se obuci.[28]

Odjeni se Isusom Kristom, i ne brini se za pùt i pohlepe njene.[29]

Budi besprijekoran i pravi sin moj, bez krivde u kolu svijeta opakog.[30]

Spoji krepost s vjerom svojom, znanje s kreposti, umjerenost sa znanjem, s umjerenošću strpljivost, sa strpljivošću pobožnost, s pobožnošću bratsku ljubav, s bratskom ljubavi Božju ljubav.[31]

Vrh svega imaj ljubav, koja je kruna savršenstva.[32]

Bog je ljubav, a tko je u ljubavi, taj je u Bogu i Bog u njemu.[33]

Pa kad bi ti govorio sve ljudske jezike i anđeoske, a ljubavi ne bi imao, tad si kao mjed što zvekeće, ili glazbilo što zvuči.[34]

Pa sve da imaš dar proročki, te da razumiješ sva otajstva i svaku znanost; pa da imaš svu vjeru, tako da

i brda prenosiš, ako ljubavi nemaš, ništa si.[35]

Pa sve da bi ti za hranu siromahom porazdijelio sve svoje imanje, i kad bi tijelo svoje žrtvovao, da izgoreno bude, ako ljubavi nemaš, ništa ti ne koristi.[36]

Ljubav je strpljiva, dobrotvorna; ljubav nije zavidna, nije preuzetna, ne nadimlje se, nije častohlepna, ne ište svoju korist, ne gnjevi se, zlo ne misli, ne uživa u nepravdi, već se veseli istini; svemu se prilagođuje, sve vjeruje; svemu se nada, sve snosi.[37]

Dok me ne vidiš licem u lice, dok me ne spoznaš, kao što sebe poznaš, potrebne su ti vjera, nada i ljubav, ali od ovo troje najveća je ljubav.[38]

Odbaci, dakle, daleko od sebe sve prestupke, koje si počinio, te si učini srce novo i duh novi.[39]

Pribavi kese, što ne staraju, blago neiscrpljivo u nebu: kamo se lupeži ne približuju, niti grizlice grizu.[40]

Gdje je blago tvoje, tu će biti i srce tvoje.[41]

Ne varaj se: s Bogom se ne ruga. Ono što čovjek posije, to će i požeti.[42]

Tko sije za pùt, od pùti će žeti propast; a tko sije za duh, od duha će žeti život vječni.[43]

Ne zaboravi, da si hram Božji, da Duh njegov stanuje u tebi,[44] te da nema suglasja između Boga živa i kumira, između pravde i krivde, između svijetla i tame.[45]

Jedino će onaj uzići na brdo Gospodnje i unići u svetište njegovo, tko ima ruke čiste, srce nevino, te da uzalud nije primio dušu svoju.[46]

---

1) II. Tim. 2, 6; Id. 5. 2) Žid. 6, 12. 3) Id. 10, 36. 4) Psal. 142, 9. 5) Id. 24, 4—5. 6) Iv. 6, 69. 7) Mat. 19, 16. 8) Psal. 115, 5. 9) Mik. 6, 6. 10) Prič. 23, 26. 11) Iv. 14, 15; Mat. 19, 17. 12) Mat. 7, 21. 13) I. Sol. 4, 5. 14) I. Kor. 16, 50. 15) Id. 6, 9—10. 16) Psal. 23, 3, 4. 17) Filip. 2, 12. 18) II. Petr. 1, 10. 19) I. Sol. 5, 21. 20) Id. 5, 22. 21) Mat. 18, 3. 22) I. Kor. 14, 20. 23) I. Sol. 5, 5. 24) Rim. 13, 12. 25) Efež. 1, 8. 26) Tit. 2, 12. 27) Mat. 5, 48. 28) Kol. 5,

9. 29) Rim. 13, 14. 30) Filip. 2, 15. 31) II. Petr. 3, 10. 32) Kol. 3, 14. 33) Iv. 4, 16. 34) I. Kor. 13, 1. 35) Id. 2. 36) I. Kor. 13, 3 37) Id. 13, 4, 5, 6, 7. 38) Id. 12, 13. 39) Ez. 18, 31. 40) Luk. 12, 33. 41) Id. 34. 42) Gal. 6, 7. 43) Id. 8. 44) I. Kor. 3, 16. 45) II. Kor. 6, 14, 16. 46) Psal. 23, 3.

XV

OD BOGA SVA JAKOST

DUŠA

Gospode, držat ću u pameti svoj zapovijedi tvoje i u srcu skrivene riječi tvoje, da se ne ogriješim proti Tebi.[1]

Cijenit ću zapovijedi tvoje više nego li ikakvo blago.[2]

Ali tko da me čuva od neprijatelja? Tko da me brani od zasjeda? Tko da mi pomogne do pobjede u tako užasnoj borbi?[3]

Đavao, naš protivnik, kao lav koji ričući obilazi i traži koga da proždere.[4]

Kako da se oprem prijevarama njegovim?[5]

Ja sam bijedan i kukavan; ah, Bože, dođi mi u pomoć.[6]

Snage me izdaju; ali u Tebe se uzdam, Gospode.[7]

Podrži korake moje po stopama svojim, eda ne kolebaju noge moje.[8]

Čuvaj me kao zjenicu oka; zakrili me pod sjenom krila svojih.[9]

Ne ostavime tvrdoći srca moga; ne napuštaj me zlim sklonostima mojim.[10]

BOG

Božja milost život je vječni u Isusu Kristu.[11]

Nije ni onoga, koji hlepi, ni koji trči; već Boga, koji se smiluje.[12]

Ništa je onaj, koji posadi; ništa, koji natapa. Bog je sve, koji čini da raste.[13]

Ako Bog kuću ne sagradi, uzalud se muče graditelji. Ako Gospod ne štiti grad, uzalud bdiju čuvari.[14]

Bez mene, sine, ništa ne možeš da učiniš; dok, uz pomoć moju, sve možeš.[15]

Bilo za što dovoljna ti je milost moja, jer moć moja stiže kraju svome preko slabosti.[16]

Ja izabiram ono, što je svijetu ludo, da smetem mudrolije, i ono što je slabo, da smetem silu.[17]

Ljudski um snove snuje, ali meni pripada, da upravim korake i vodim putem, kud mora da prođe.[18]

Ja sam jakost siromahu i bijedniku u patnji; zaklonište u oluji; zasjenac u žegi.[19]

Oči moje promatraju svu zemlju, da podržim one, koji mi se podavaju iskrenim srcem.[20]

Pouzdaj se dakle, sine: jà ću pomoći slabost tvoju.[21]

Ako se opirem oholim, rado podijeljujem poniznim milost svoju.[22]

Ova će ti u susret doći; i kad noga tvoja stane da kleca, ja ću te podržavati.[23]

Kad oslabiš, ja ću te ojačati.[24]

Ako sam ja s tobom, tko da ustane proti tebi?[25]

Ako sam ja tvoj zaštitnik, kako da se plašiš onoga, što ti čovjek može da učini?[26]

Uz pomoć moju možeš da patiš, ali ne da kloneš; tjeskoban, ali ne očajan; progonjen, ali ne zapušten; oboren, ali ne izgubljen.[27]

Poradi kao moj saradnik tako, da uzalud ne primi milost moju.[28]

Nastoj, da, uz njenu pomoć, ne budeš zaprekom spasu drugih, te se u svemu ponašaš s velikom strpljivošću, čistoćom, blagošću, ljubeznošću, iskrenom ljubavlju, istinitošću.[29]

Nastoj, da te ne smuti ni slava, ni pogrda, ni dobar ni zao glas.[30]

I tada ćeš živjeti, pa da te i mrtvim cijene; bit ćeš radostan, sve da te i žalosnim drže; bit ćeš bogat i posjednik svega, ma da te sirotom i lišenim svega smatraju.[31]

---

1) Psal. 118, 15; 11. 2) Id. 14. 3) Mudr. 10, 12. 4) I. Petr. 5, 8. 5) Efež. 6, 11. 6) Psal. 69, 5. 7) Id. 30, 11; 15. 8) Id. 16, 5. 9) Id. 16, 8. 10) Id. 80, 12. 11) Rim. 6, 23. 12) Id. 9, 16. 13) I. Kor. 3, 7. 14) Psal. 126, 1. 15) Iv. 15, 16; Filip. 4, 13. 16) II. Kor. 12, 9. 17) I. Kor. 1, 27. 18)

Prič. 16, 9; Iz. 49, 17. 19) Iz. 25, 4. 20) II. Paral. 16, 9. 21) Rim. 8, 26. 22) Jak. 4, 7. 23) Psal. 58, 11; 93, 18. 24) II. Kor. 12, 10. 25) Rim. 8, 31. 26) Žid. 13, 6. 27) II. Kor. 4, 8—9. 28) Id. 6, 1. 29) Id. 3. 30) Id. 6, 4, 5, 6, 7, 8. 31) Id. 9—10.

XVI

KRUH ŽIVOTA

DUŠA

U Tebe se uzdam, Gospode; u tvojim je rukama sudbina moja.[1]

Ti si utočište moje i tvrđa nepobjedna proti dušmana.[2]

U sjeni krila tvojih tražit ću zaštitu, i pouzdano ću pristupiti k prijestolju milosti tvoje.[3]

Ali gdje da te nađem, Gospode? Oj, pokaži mi sjaj lica svojega i bit ću spasen.[4]

Gospode, jakosti moja i potporo moja, smiluj se meni bijednu bolesniku.[5]

Pospješi da mi pomogneš; milosrđem svojim pozovi me na novi život.[6]

Žeđa me muči i glad me mori; ali nije glad hljeba ni žeđa vode: glad je i žeđa za Tobom, o Bože.[7]

Ti znaš, da Te ljubim i za Tobom čeznem.[8]

Gdje da te nađem, o ljubljeni duše moje?[9]

Dođi, Gospode, dulje više ne kasni.[10]

Da se srce moje s Tobom raduje, i klikta s Tobom duh moj.[11]

Nijesam dostojan, da uđeš pod krov moj; ali reci samo riječ, i bit ću spasen.[12]

BOG

Gospod ne zapušta one, koji ga traže.[13]

Tražite ga, i naći ćete život; tražite ga, i oživjet će srce vaše.[14]

Gospod nije daleko od vas; on stoji među vama, da vas od smrti oslobodi i zasiti glad vaš.[15]

On vam je pripravio novu i divotnu hranu,[16]

Hrani vas jelom anđelâ, i daje vam kruh nebeski, koji je bogat u svakom užitku i pun preugodne slatkoće.[17]

Pribavite hranu, što ne gine; onu koja traje do života vječnoga, što vam podade Sin čovječji.[18]

On reče: Ja sam kruh života: tko k meni dođe, ne će gladovati, i tko u mene vjeruje, žeđati ne će.[19]

Ja sam kruh živi, koji je s neba sišao.[20]

Tko bude blagovao toga kruha, živjet će nauvijek; kruh, koji ću ja podati, tijelo je moje za spasenje svijeta.[21]

A uistinu, uistinu: ako ne budete blagovali tijelo Sina čovječjega, i pili krv njegovu, ne ćete imati života u sebi.[22]

Tko blaguje tijelo moje i krv moju pije, taj ima život vječni.[23]

Jer tijelo moje uistinu je jelo, i krv moja uistinu je pilo.[24]

Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu.[25]

Kao što mene posla onaj Otac, što živi, a ja živem radi Oca; tako tko

bude blagovati mene, živjet će radi mene[26]

One noći, u kojoj bijaše izdan, Gospod Isus uze kruh, prelomi, podade ga učenicima svojim i reče: Uzmite i blagugujte: ovo je tijelo moje.[27]

I uzevši kalež, zahvali, pruži im ga govoreći: Pijte od ovoga svi. Jer je ovo Krv moja novoga zavjeta, koja će se proliti za mnoge na oproštenje grijehâ.[28]

Ovo činite u moju uspomenu. Svaki put kad budete blagovali ovaj kruh i pili ovu krv, naviještat ćete smrt Gospoda, dok On dođe.[29]

Evo kruh, koji je s neba sišao, da onaj, koji ga blaguje, ne umre.[30]

Evo kruh, koji je s neba sašao, da život svijetu poda.[31]

Evo žrtve čiste, koja se posvuda žrtvuje i prikazuje Imenu Gospodnjem.[32]

Evo trpeze, koju vam je on pripravio proti svim jadima.[33]

Približite se oltaru Boga radosti vaše.[34]

Dođite, blagujte kruh, i pijte vino, što vam je pripravio.[35]

Okušajte i vidite, koliko je dobar Gospod.[36]

Čemu da hlepite za onim, što ne siti? Zasladite dušu svoju krepkom ovom hranom.[37]

Blagujte, pijte, opojite se, ljubljeni moji.[38]

Ali prije nego blagujete od ovoga kruha i pijete od kaleža ovoga, svak sebe da ispita.[39]

Jer tko blaguje ovaj kruh i pije ovaj kalež nedostojno, kriv je prama tijelu i krvi Gospoda; blaguje i pije osudu svoju.[40]

---

1) Psal. 30, 14. 2) Id. 60, 3. 3) Id. 4; žid. 4, 16. 4) Psal. 79, 4. 5) Jer. 16, 19. 6) Psal. 6, 2; 69, 11; 118, 159. 7) Am. 8, 11. 8) Iv. 21, 17. 9) Pjes. 3, 3. 10) Psal. 39, 17. 11) Prič. 23, 15; Luk. 1, 47. 12) Mat. 8, 8. 13) Psal. 9, 10. 14) Am. 5, 4; Psal. 58, 33. 15) Dj. 17, 27; Zak. 2, 10; Psal. 32, 19. 16) Mudr. 16, 2—3. 17) Id. 20. 18) Iv. 6, 27. 19) Id. 6, 35. 20) Id. 51. 21) Id. 52. 22) Id. 54. 23) Id. 55. 24) Id. 56. 25)

Id. 57. 26) Id. 58. 27) I. Kor. 11, 23; Mat. 26, 26. 28) Id. 27, 28. 29) I. Kor. 11, 24; Id. 26. 30) Iv. 6, 50. 31) Id. 33. 32) Mal. 1, 11. 33) Psal. 22, 5. 34) Id. 42, 4. 35) Prič. 9, 5. 36) Psal. 33, 8. 37) Iz. 55, 2. 38) Pjes. 5, 1. 39) I. Kor. 11, 28. 40) Id. 27, 29.

XVII

NA IZVORU MILOSTI

DUŠA

Gospode, koliko su mi utješne riječi tvoje![1]

Za mene je radost velika, da sjedinjen budem s Tobom, dobro moje, i da blagujem kruh anđelâ.[2]

Oj, koli si dobrostiv s pravednim, i dobar s onim, koji su srca pravična![3]

Bijasmo gladni, i Ti nam dade da jedemo; bijasmo žedni, i Ti nam dade pilo.[4]

Dočim nebesa ne mogu da Te sadrže, Ti boraviš na zemlji,[5] i držiš vanrednom radosti, da možeš prebivati sa sinovima ljudskim.[6]

Koji narod, ma kako velik, ima božanstva svoja tako nablizu, kao što si Ti nama, Bože naš?[7]

O Gospode, daj mi sveđ ovog kruha nebeskog.[8]

Ja ću ga blagovati, i glad moj bit će utažen.[9]

Ti ćeš biti u meni, a ja u Tebi.[10]

Ja ću ga blagovati, i okrepom njegovom moći ću da doprem do grada Boga mojega, sve do svete gore njegove.[11]

Ali, reci mi, Gospode, što još treba da činim, da postignem život vječni?[12]

BOG

Postojan budi i ustrajan u molitvi.[13]

Posvuda moli, podižući ruke čiste k Bogu.[14]

Moli, da ne upaneš u napast.[15]

Moli bez prekida; te za sve stvari hvale podaj Bogu svome.[16]

Treba da uvijek moliš, te se nikad ne umoriš.[17]

Ne postižeš, jer ne pitaš; a pitaš a ne postižeš, jer zlo pitaš, namjerom da strastima svojima udovoljiš.[18]

Prije molitve pripravi dušu svoju, i ne budi kao onaj, koji Boga izazivlje.[19]

Ne moli kao licemjerci, koji žele da ih ljudi vide.[20]

Ali ti, kada moliš, uđi u sobu svoju, vrata zatvori, i tiho moli; i Otac tvoj, koji tajne prodire, uzvratit će ti nagradom.[21]

Ne brbljaj mnogo u svojim molitvama, kao oni, koji misle da će biti uslišani, kad mnogo mumljaju.[22]

Otac tvoj zna, prije nego li ti zapitaš, što ti je potrebno.[23]

Ne budi kao oni, koji me ustima časte, a srce im je daleko od mene.[24]

Kad moliš, oprosti ako imaš što spram koga, da Otac tvoj, koji je na nebesima, tebi oprosti grijehe tvoje.[25]

Moli za sve, i za one, koji te progone i kleveću, eda uistinu budeš sin Oca svoga nebeskoga, koji sunce svoje čini da ističe vrh dobrih i zlih, i kišu svoju spušta na pravedne i opake.[26]

Svim raznim vrstama molitava i vapaja moli u duhu.[27]

Bog je duh: i oni koji mu se klanjaju, treba da mu se klanjaju u duhu i istini.[28]

Blagoslivljaj dakle Boga u svako doba. Moli ga, da upravi pute tvoje, te njemu povjeri dobar uspjeh osnova svojih.[29]

Ne zbunjuj se ni zašto, već u svakoj prigodi njemu daj upoznati potrebe svoje, pomoću molitava i vapaja.[30]

I mir njegov, koji nadilazi svako shvaćanje, čuvat će srce tvoje i misli tvoje u Kristu Isusu.[31]

1) Psal. 118, 103. 2) Id. 72, 27. 3) Id. 1. 4) Mat. 25, 35. 5) II. Paral. 6, 18. 6) Prič. 8, 31. 7) Deut. 4, 7. 8) Iv. 6, 34. 9) Psal. 21, 26. 10) Iv. 6, 57. 11) III. Kralj. 19, 8; Psal. 47, 1. 12) Mat. 19, 16. 13) Kol. 4, 2; Rim. 12, 12. 14) I. Tim. 2, 8. 15) Luk. 22, 40. 16) I. Sol. 5, 18. 17) Luk. 18, 1. 18) Jak. 4, 3. 19) Crk. 18, 23. 20) Mat. 6, 5. 21) Id. 6. 22) Id. 7. 23) Id. 8. 24) Id. 15, 8. 25) Mar. 11, 25. 26) Mat. 5, 44—45. 27) Efež. 6, 18. 28) Iv. 4, 24. 29) Tob. 4, 20. 30) Filip. 4, 6. 31) Id. 4, 7.

XVIII

MOLIMO

DUŠA

Slavit ću Gospoda uvijek, i hvale njegove sveđer će mi biti na usnama.[1]

Molit ću duhom, molit ću pameću.[2]

Ti, koji srca poznaš, usliši glas vapaja mojih.[3]

Uzašla molitva moja, kao tamjan pred lice tvoje.[4]

Blagosivaj dušo moja, Gospoda, i ne zaboravi nikada sva dobročinstva njegova.[5]

Slavi Gospoda, jer On je dobar, i milost njegova traje navijeke.[6]

Budi uzvišen, Gospode, vrh nebesa, i slava tvoja sjala nad svom zemljom.[7]

Od istoka do zapada hvaljeno bilo ime tvoje.[8]

Bio blagosovljen sada, sveđer i uvijeke.[9]

*

Oče naš, koji si na nebesima. Sveti se ime Tvoje; priđi kraljevstvo Tvoje; budi volja Tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas i otpusti nama duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim; i ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas odazla. Amen.[10]

*

Pregibam koljena svoja pred Ocem, od koga svaka obitelj i u nebu i na zemlji ime prima, da nam udijeli po bogatstvu slave svoje da budemo ojačani Duhom njegovim u nutarnjosti, te da Krist stanuje po vjeri u srcima našim; tako da, budući ukorijenjeni utemeljeni u ljubavi, postanemo kadri da shvatimo sa svim svetima što je širina i dužina, dubina i visina; i tako da spoznamo

onu ljubav Krista, koja nadilazi svaku znanost, eda se napunimo sve punoće Božje.

A onome koji po kreposti, što u nama djeluje, može da učini sve i preko onoga, što mi pitamo, ili zamišljamo: Njemu slava u Crkvi i u Isusu Kristu, kroz sva pokoljenja svih vijekova. Amen.[11]

Aleluja!

*

O vi stvorovi nebeski hvalite Gospoda, hvalite ga gore u visini!
Hvalite ga svi anđeli njegovi;
hvalite ga sve vojske njegove.
O sunče, o mjeseče, hvalite ga;
hvalite ga vi zvijezde sjajne.
Nebo nebesa, hvalite ga;
hvalite ga sve vode vrh nebesa!
Hvalite ime Gospodnje,
jer On zapovijedi i biše stvoreni.
On sve odredi od vijeka i do vijeka;
i zakon postavi, koji se ne može prekršiti.
Hvalite Gospoda vi grdesije zemlje,
i vi sva mora i ponori.

Vatro, gràde, sniježe, ledu, vjetrovi burni,
koji vršite riječ njegovu.
Vi gore i vi svi bregovi,
drveće plodonosno i vi svi cedri,
Vi zvijeri pustinje, vi živine polja,
vi zmije i vi ptice krilate,
Vi kraljevi zemlje i vi svi narodi,
vi kneževi i vi svi sudije zemlje.
Vi momci, vi djevice,
vi starci i vi dječico,
Svi hvalite ime Gospodnje.[12]
Aleluja!

*

Hvalite Gospoda u svetištu njegovu;
hvalite ga u veličajnosti moći njenjegove.
Hvalite ga u čudesima njegovim;
hvalite ga u uzvišenoj velebnosti njegovoj.
Hvalite ga zvekom trublje;
hvalite ga harfom i citarom.
Hvalite ga talambasom i kolom;
hvalite ga žicam i frulama.
Hvalite ga cimbalom milozvučnim;
hvalite ga cimbalom ushitnim.
Svaka duša da hvali Gospoda!

Aleluja! Aleluja![13]

*

Vi svećenici Gospodnji, blagosivajte Gospoda: hvalite ga i veličajte vrh svega navijeke.

I vi svi sluge blagosivajte Gospoda: hvalite ga i veličajte ga vrh svega navijeke.

I vi duhovi i duše pravednika, blagosivajte Gospoda: hvalite ga i veličajte vrh svega navijeke.

I vi sveti i srcem ponizni blagosivajte Gospoda: hvalite ga i veličajte ga vrh svega navijeke.

Blagoslovljen si Ti, Gospode Bože otaca naših, hvaljen i slavan, i vrh svega uzvišen na vijeke.

Blagoslovljen si Ti u svetom hramu slave svoje: Ti nadvisuješ svaku hvalu i slavu navijeke.

Blagoslovljen si Ti na prijestolju slave svoje, i preslavan i veličajan navijeke.

Blagosovljen si Ti koji pogledom ponore prodireš, i sjediš vrh Keruba; i dostojan si slave, i preuzvišen navijeke.

Blagosovljen si Ti na svodu nebeskom: i dostojan hvale i slavan navijeke.[14]

*

Svet, svet, svet je Gospod, Bog svemogući, koji bijaše, koji jest i koji ima doći.[15]

Onome, koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu blagosov, čast, slava i vlast u vijeke vijekova. Amen.[16]

1) Psal. 33, 1. 2) I. Kor. 14, 15. 3) Dj. 1, 24; Psal. 27, 2. 4) Id. 140, 2. 5) Id. 102, 2. 6) Id. 105, 1. 7) Id. 107, 5. 8) Id. 112, 3. 9) Id. 2, 18. 10) Mat. 6, 9, 13. 11) Efež. 3, 14, 21. 12) Psal. 148, 1, 3. 13) Psal. 150, 1, 6; Dan. 3, 84, 7. 14) Dan. 3, 52, 6. 15) Otk. 4, 8. 16) Id. 5, 13.

SADRŽAJ.

Uvod: Onome koji trpi. — — — str. 3.
Kratice. — — — — — — „ 9.
I. Krik bola. — — — — — „ 11.
II. Pouzdanje u Boga. — — — „ 14.
III. Pod krilima providnosti. — — „ 20.
IV. Tajni puti Božji. — — — — „ 26.
V. Na izvorima bola. — — — „ 31.
VI. Oprosti, Gospode. — — — „ 36.
VII. Sreća opakih. — — — — „ 44.
VIII. Umri da živiš. — — — — „ 53.
IX. S Isusom na Križu. — — — „ 58.
X. S Isusom u slavi. — — — — „ 62.
XI. Taština ispraznosti. — — — „ 66.
XII. Osmijeh nade. — — — — „ 71.
XIII. Strpljivo čekanje. — — — „ 75.
XIV. Put domovine. — — — — „ 79.
XV. Od Boga sva jakost. — — — „ 86.
XVI. Kruh života. — — — — „ 91.
XVII. Na izvoru milosti. — — — „ 97.
XVIII. Molimo. — — — — — „ 101.